

სს „არემჯი კოპერი“

2022 წლის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	7
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	8
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10

შპს "KPMG Georgia"
მე-5 სართული, GMT პლაზა
მთაწმინდის რაიონი, თავისუფლების მოედანი N4 (ნაკვეთი 66/4)
თბილისი, საქართველო 0105
IN 404437695
ტელეფონი +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „არემჯი კოპერის“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს "არემჯი კოპერის" (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში "ჯგუფი") კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თანდართული შენიშვნებისგან, მათ შორის ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულად ნაკადებს იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარემართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობა დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“-ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობი ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს (ბესს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ საქართველოში ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს. გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისათვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვანი გარემოებები

ყურადღებას კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების 25-ე შენიშვნაზე ვამახვილებთ, რომელშიც აღწერილია, რომ კომპანიამ გამოიყენა გათავისუფლება, რომ არ მოამზადოს და წარადგინოს კომპანიის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და მმართველობითი ანგარიში საქართველოს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურში (SARAS). ჩვენი მოსაზრება არ არის მოდიფიცირებული აღნიშნულ საკითხთან მიმართებაში.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშზე. ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს.

ჩვენი პასუხისმგებლობა, ჩვენ მიერ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით, მოიცავს ზემოთ ხსენებული მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას და განსაზღვრას, არის თუ არა მმართველობითი ანგარიში არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან ჩვენ მიერ აუდიტის პროცესში მიღებულ ცოდნასთან, ან სხვაგვარად ხომ არ შეიცავს არსებით უზუსტობებს.

ჩვენ არ გავცემთ არანაირი სახის მარწმუნებელ დასკვნას მმართველობითი ანგარიშის შესახებ. მმართველობითი ანგარიშის გაცნობის შემდეგ და ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოს შედეგად, ჩვენ გამოვთქვამთ აზრს იმასთან დაკავშირებით, რომ მმართველობითი ანგარიში:

- შეესაბამება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას და არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება საქართველოს კანონს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს სტანდარტები) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და აუცილებლობის შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია ჯგუფის ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არ აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებლები არიან ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა შეცდომით ან თაღლითობით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებულებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენენ იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ექვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ვიღებთ საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ მოსაზრების გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და ჩატარებაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნათია თევზაძე

შპს "KPMG Georgia"

თბილისი, საქართველო

14 დეკემბერი 2023 წელი

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად ჯგუფის ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ვიღებთ საკმარის და შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის შიგნით არსებული საწარმოების ან ბიზნეს საქმიანობების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ მოსაზრების გამოხატვის მიზნით. ჩვენ პასუხისმგებელნი ვართ ჯგუფის აუდიტის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და ჩატარებაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ნათია თევზაძე

ნათია

შპს "KPMG Georgia"

თბილისი, საქართველო

14 დეკემბერი 2023 წელი

'000 ლარი	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
აქტივები			
ძირითადი საშუალებები			
(მოიცავს კაპიტალიზებულ აღდგენის ანარიცხს)	11	142,596	178,106
არამატერიალური აქტივები	13	41,742	31,581
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები		15,017	12,691
წილობრივი ინვესტიციები	14(a)	9,392	15,718
გაცემული სესხები	16	371,605	374,178
სულ გრძელვადიანი აქტივები		580,352	612,274
მარაგები	15	70,582	73,136
საგადასახადო აქტივი	23	9,280	13,422
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	17	17,568	24,838
მისაღები დივიდენდები	14(b)	68,483	78,509
გაცემული სესხები	16	-	49
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	18	5,316	9,213
სულ მოკლევადიანი აქტივები		171,229	199,167
სულ აქტივები		751,581	811,441
კაპიტალი	19		
სააქციო კაპიტალი		36,189	36,189
გაუნაწილებელი მოგება		420,307	494,471
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი		7,793	14,119
სულ კაპიტალი		464,289	544,779
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	21	51,510	90,504
ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი	12	39,721	36,393
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		91,231	126,897
სესხები და კრედიტები	21	6,212	96
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	22	189,849	139,669
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		196,061	139,765
სულ ვალდებულებები		287,292	266,662
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		751,581	811,441

‘000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	5	469,300	439,804
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(427,907)	(302,079)
საერთო მოგება		41,393	137,725
გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები	7	(5,690)	(4,466)
ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(47,401)	(39,474)
გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი	24(c)	(2,981)	(2,227)
ძირითადი საშუალებების (მადაროს ქონება) გაუფასურების ზარალი	11(a)	(26,233)	-
სხვა შემოსავალი		3,406	3,915
სხვა ხარჯები	9	(8,542)	(6,055)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		(46,048)	89,418
ფინანსური შემოსავალი	10	39,586	36,942
ფინანსური ხარჯები	10	(67,702)	(36,721)
წმინდა ფინანსური (ზარალი)/შემოსავალი (ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(28,116)	221
მოგების გადასახადი		-	-
წლის (ზარალი)/მოგება		(74,164)	89,639
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი ერთეულები, რომლებიც არასოდეს იქნება რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში			
სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	24(a)	(6,326)	3,136
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(6,326)	3,136
მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(80,490)	92,775

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2023 წლის 14 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ჯონდო შუბითიძე
აღმასრულებელი დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

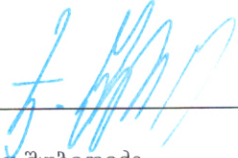
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-57 გვერდებზე.

'000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021
შემოსავალი	5	469,300	439,804
გაყიდვების თვითღირებულება	6	(427,907)	(302,079)
საერთო მოგება		41,393	137,725
გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები	7	(5,690)	(4,466)
ადმინისტრაციული ხარჯები	8	(47,401)	(39,474)
გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი	24(c)	(2,981)	(2,227)
ძირითადი საშუალებების (მადაროს ქონება) გაუფასურების ზარალი	11(a)	(26,233)	-
სხვა შემოსავალი		3,406	3,915
სხვა ხარჯები	9	(8,542)	(6,055)
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		(46,048)	89,418
ფინანსური შემოსავალი	10	39,586	36,942
ფინანსური ხარჯები	10	(67,702)	(36,721)
წმინდა ფინანსური (ზარალი)/შემოსავალი (ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(28,116)	221
მოგების გადასახადი		-	-
წლის (ზარალი)/მოგება		(74,164)	89,639

სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი
ერთეულები, რომლებიც არასოდეს იქნება
რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	24(a)	(6,326)	3,136
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(6,326)	3,136
მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(80,490)	92,775

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ 2023 წლის 14 დეკემბერს და მისი სახელით დოკუმენტზე ხელს აწერენ:

ჯონდო შუბითიძე
აღმასრულებელი დირექტორი

შალვა მეფარიშვილი
ფინანსური დირექტორი

კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10-57 გვერდებზე.

სს „არემჯი კოპერი“
2022 წლის კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

'000 ლარი	სააქციო კაპიტალი	სამართლიანი ღირებულების რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	36,189	10,983	404,832	452,004
მთლიანი სრული შემოსავალი				
წლის მოგება	-	-	89,639	89,639
სხვა სრული შემოსავალი				
სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	-	3,136	-	3,136
მთლიანი სხვა სრული შემოსავალი	-	3,136	-	3,136
მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	3,136	89,639	92,775
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	36,189	14,119	494,471	544,779
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	36,189	14,119	494,471	544,779
მთლიანი სრული შემოსავალი				
წლის ზარალი	-	-	(74,164)	(74,164)
სხვა სრული შემოსავალი				
სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება	-	(6,326)	-	(6,326)
მთლიანი სხვა სრული ზარალი	-	(6,326)	-	(6,326)
მთლიანი სრული ზარალი წლის განმავლობაში	-	(6,326)	(74,164)	(80,490)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	36,189	7,793	420,307	464,289

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც განუყოფელი ნაწილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების და განთავსებულია 10- 57 გვერდებზე.

სს „არემჯი კოპერი“
2022 წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
წლის მოგება/(ზარალი)		(74,164)	89,639
<i>კორექტირებები:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია		47,867	37,322
გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი	24(c)	2,981	2,227
ძირითადი საშუალებების (მდაროს ქონება) გაუფასურების ზარალი	11(a)	26,233	-
მარაგების ჩამოწერა	9	2,924	925
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა ზარალი	11	456	946
წმინდა ფინანსური ზარალი/(შემოსავალი)	10	28,116	(221)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებამდე		34,413	130,838
ცვლილება მარაგებში		(370)	(30,011)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში	17	(102,831)	(86,092)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		4,142	(3,187)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში	22	196,109	88,341
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობებიდან მოგების გადასახადის გადახდამდე		131, 463	99,889
გადახდილი მოგების გადასახადი		-	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		131, 463	99,889
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
მიღებული პროცენტი		33	406
გაცემული სესხები		(114,439)	(95,307)
გაცემული სესხების დაფარვა		64,872	6,250
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(39,609)	(50,052)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(12,066)	(5,333)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(101,209)	(144,036)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობებიდან			
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	21	197,864	186,491
სესხების დაფარვა	21	(227,619)	(202,302)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		(29,755)	(15,811)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		499	(59,958)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს		9,213	71,555
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(4,396)	(2,384)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	18	5,316	9,213

არსებითი არაფულადი ერთეულები წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში 16, 21 და 22.

კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნას განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომელიც კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია და განთავსებულია 10-57 გვერდებზე.

შენიშვნა	გვერდი	შენიშვნა	გვერდი
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	11	17. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	23
2. აღრიცხვის საფუძველი	12	18. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	23
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	12	19. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები	23
4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება	12	20. კაპიტალის მართვა	24
5. შემოსავალი	14	21. სესხები და კრედიტები	24
6. გაყიდვების თვითღირებულება	15	22. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	26
7. გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები	15	23. საგადასახადო აქტივები	26
8. ადმინისტრაციული ხარჯები	15	24. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა	27
9. სხვა ხარჯები	16	25. შვილობილი კომპანიები	36
10. წმინდა ფინანსური (ხარჯი)/ შემოსავალი	16	26. ვალდებულებები	37
11. ძირითადი საშუალებები (მოიცავს კაპიტალიზებულ აღდგენის ანარიცხს)	17	27. პირობითი ვალდებულებები	37
12. ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი	19	28. დაკავშირებული მხარეები	39
13. არამატერიალური აქტივები	20	29. შეფასების საფუძველი	41
14. წილობრივი ინვესტიციები და მისაღები დივიდენდები	21	30. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	41
15. მარაგები	21	31. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული	57
16. სასესხო მოთხოვნები	22	32. შემდგომი მოვლენები	57

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) საქართველოს ბიზნეს გარემო

ჯგუფის საქმიანობა ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად, ჯგუფზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი ნორმები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა ისინი განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს ექვემდებარებიან და განიცდიან ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, ხელს უწყობს გამოწვევებს, რომელიც საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციების წინაშეა.

2022 წლის თებერვალში, რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის გამო, რიგმა ქვეყნებმა დააწესეს სანქციები რუსეთის ფედერაციის წინააღმდეგ. კონფლიქტი გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში გაიზარდა ფასები საყოფაცხოვრებო საქონელსა და სურსათზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ინფლაცია ასევე მოქმედებს ფასებზე და ანალიტიკოსები ასევე პროგნოზირებენ ეკონომიკურ გავლენას გლობალურ ინდუსტრიაზე. საქართველოს ეკონომიკაც დაზარალდა აღნიშნული მოვლენების გამო და ექვემდებარება მომავალ გაურკვევლობებს, ზემოთ აღწერილის შესაბამისად; მეორე მხრივ, 2023 და 2024 წლებში საქართველოს ეკონომიკის ერთიანი ზრდა არის პროგნოზირებული, რაც გამოწვეულია ექსპორტისა და ტურიზმიდან მიღებული უფრო მაღალი შემოსავლებით და ძლიერი კერძო მოხმარებით.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

(b) ორგანიზაცია და ოპერაციები

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს სს „არემჯი კოპერის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების ფინანსურ ანგარიშგებას, როგორც წარმოდგენილია შენიშვნაში 25 (ერთად მოხსენიებული როგორც „ჯგუფი“, ხოლო ცალ-ცალკე „ჯგუფის საწარმოები“).

მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, კომპანია და მისი შვილობილი კომპანიები სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს წარმოადგენენ და ისინი რეგისტრირებული და დაფუძნებული არიან საქართველოში. კომპანია დაარსდა 1996 წლის 31 იანვარს და მისი საიდენტიფიკაციო ნომერია: 225358341.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: დაბა კაზრეთი, ბოლნისის რაიონი, საქართველო.

კომპანიას მიღებული აქვს მინერალური რესურსების, მიების, მოპოვებისა და დამუშავების ლიცენზია მადნეულის საბადოზე, სამხრეთ საქართველოში ბოლნისის რაიონის ტერიტორიაზე 2041 წლამდე (იხილეთ შენიშვნა 4(a)).

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს სპილენძისა და ოქროს შემცველი მადნის მოპოვებას და დამუშავებას. საბოლოო პროდუქტები შედგება სპილენძისა და ოქროს კონცენტრატის, ოქროსა და პოლიმეტალის კონცენტრატის და ცემენტ-სპილენძის კონცენტრატისგან.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანიაა (99.6%-იანი საკუთრების წილით) შპს "მაინინგ ინვესთმენტს"-ი, საქართველოში რეგისტრირებული კომპანია.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანიაა შპს "Aegis Investments", არაბთა გაერთიანებულ საამიროებში რეგისტრირებული კომპანია (2021 წლის 31 დეკემბერი: „Eulachon Limited“, მენის კუნძულზე რეგისტრირებული კომპანია). კომპანიაზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიცკი.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების 28-ე შენიშვნებში.

2. აღრიცხვის საფუძველი

შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფას სტანდარტები“) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტაა ქართული ლარი, რომელიც ამავდროულად წარმოადგენს ჯგუფის საწარმოების სამუშაო ვალუტას და ვალუტას, რომელშიც წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებული შემთხვევებისა.

4. შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფას სტანდარტებთან შესაბამისი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს მსჯელობებს, შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებების და ძირითადი დაშვებების გადახედვა მუდმივად ხორციელდება. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზეც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების შესახებ, რომლებიც მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების არსებითი კორექტირების გამოწვევის მნიშვნელოვან რისკს ატარებენ, განხილულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 4 (a) და შენიშვნა 11 - მადნის რეზერვების შეფასებები, მაღაროს ქონების თავდაპირველი კაპიტალიზაცია და შემდგომი გაუფასურებაზე ტესტირება ;

ინფორმაცია სხვა დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობების შესახებ შეტანილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 12 – ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხები: მნიშვნელოვანი დაშვებები რესურსების გადინების ოდენობასა და ვადებთან დაკავშირებით;
- შენიშვნა 14(a) - წილობრივი ინვესტიციები - სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში მესამე დონედ კლასიფიცირებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება.
- შენიშვნა 24(c) - გაცემული სესხების გაუფასურება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ამოსავალი მონაცემების განსაზღვრა, ანაზღაურებადი ფულადი ნაკადების შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების ჩათვლით.

ინფორმაცია იმ სააღრიცხვო პოლიტიკების გამოყენებასთან დაკავშირებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, განსაზღვრულია შენიშვნაში 4 (a) - იმ მადნის რეზერვების შეფასება, რომელთაც გავლენა აქვთ ძირითადი საშუალებების, ძიებისა და შეფასების ლიცენზიის სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრაზე; გადახსნის საქმიანობის ხარჯის კაპიტალიზაცია და კომპანიის ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების გაუფასურების მაჩვენებლების შეფასება.

(a) მადნის რეზერვების შეფასება

არსებობს რიგი გაურკვეველობა მადნის რეზერვების რაოდენობის განსაზღვრასთან დაკავშირებით, მათ შორის ჯგუფის კონტროლს მიღმა არსებული მრავალი ფაქტორი. მადნის რეზერვის შეფასება საბურღი ხვრელიდან და სხვა ღიობებიდან აღებული სინჯებიდან მიღებული საბადოს ანალიზის შედეგების საინჟინრო შეფასებებს ეფუძნება. ამასთან, კონკრეტული ლითონის საბაზრო ფასების კლებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მინერალიზაციის ნაკლები ხარისხის მქონე მადნის რეზერვების არაეკონომიკურობა საბადოსთვის ან შემდგომი დამუშავებისთვის. ამასთან, საოპერაციო და გარემოსდაცვითი ნებართვების ხელმისაწვდომობამ, საოპერაციო და კაპიტალური ხარჯების ცვლილებამ და სხვა ფაქტორებმა შესაძლოა არსებითად იმოქმედოს ჯგუფის მადნის რეზერვების შეფასებაზე.

ჯგუფს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსგან მიღებული აქვს ლიცენზია ბოლნისის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე („მადნეულის საბადო“) ძვირფასი, ფერადი, იშვიათი ლითონებისა და ბარიტის მოპოვებასა და დამუშავებაზე. ლიცენზია მიღებულია 2014 წლის ნოემბერში და მოქმედებს 2041 წლამდე.

მადნის რეზერვების შეფასებები წარმოადგენს იმ მადნის ოდენობის შეფასებებს, რომელიც შეიძლება ეკონომიკურად და კანონიერად იყოს მოპოვებული ჯგუფის საბადოს ქონებიდან. მსგავსი რეზერვების შეფასებები და აღნიშნულის ცვლილებები შემდეგ გავლენას ახდენს ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შედეგებზე:

- კაპიტალიზებული გადახსნის ხარჯები, რომლებიც აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, საბადოს ქონების ან მარაგების ნაწილის სახით, შეიძლება შეიცვალოს გადახსნის კოეფიციენტების ცვლილების შედეგად (შენიშვნა 11(a));
- ძირითადი საშუალებების (შენიშვნა 11) და არამატერიალური აქტივების (შენიშვნა 13) სასარგებლო მომსახურების ვადების შეფასებები შეიძლება შეიცვალოს.

2022 წელს, დამოუკიდებელი ექსპერტის დახმარებით, ჯგუფმა ჩაატარა მადნის რეზერვების დეტალური შიდა შეფასება, უკანასკნელი ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გათვალისწინებით. შედეგად, 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის გეოლოგების მიერ დაანგარიშებული მარაგების სავარაუდო რაოდენობა (მიმდინარე წლის ფაქტობრივი შედეგების გათვალისწინებით) მადნეულის საბადოზე იყო 4,930 ათასი ტონა (2021: 10,274 ათასი ტონა).

(b) სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

ჯგუფის რამდენიმე სააღრიცხვო პოლიტიკა და განმარტება მოითხოვს ფინანსური და არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრას. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შეფასებისა და განმარტების მიზნებისათვის.

სამართლიანი ღირებულება, შეფასების ტექნიკაში გამოყენებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, იყოფა სამართლიანი ღირებულების იერარქიის შემდეგ დონეებად:

- დონე 1: აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დაუკორექტირებელი) იდენტური აქტივებისა ან ვალდებულებებისთვის.

- დონე 2: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, გარდა კოტირებული ფასებისა, რომლებიც შეტანილია 1-ელ დონეში, და რომლებიც ემპირიულია პირდაპირ (მაგ. ფასები) ან არაპირდაპირ (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: ამოსავალი მონაცემები აქტივისა ან ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნება დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

თუ აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემების კატეგორიებად დაყოფა შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონის ფარგლებში, მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შეფასება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეს მიეკუთვნება, რომელსაც მიეკუთვნება ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემები, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ყველა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის მათ საბალანსო ღირებულებასთან არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას გაკეთებული დაშვებების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია წარმოდგენილია შენიშვნაში 24 - სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა.

5. შემოსავალი

ჯგუფი შემოსავალს გამოიმუშავებს ძირითადად სპილენძის-ოქროს, ოქრო-პოლიმეტალური და ცემენტის სპილენძის კონცენტრატების გაყიდვიდან და ასევე, სამთო-მომპოვებელ საქმიანობასთან დაკავშირებული მომსახურებიდან.

(a) მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის ჩაშლა

'000 ლარი	2022	2021
სპილენძი-ოქროს კონცენტრატის გაყიდვები*	259,390	300,673
ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატის გაყიდვები*	140,259	78,337
შემოსავალი გაწეული მომსახურებიდან	64,474	54,592
ცემენტი-სპილენძის კონცენტრატის გაყიდვები	5,043	6,060
სილიციუმის გაყიდვები	134	142
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	469,300	439,804

* სპილენძი-ოქროს კონცენტრატისთვის და ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატისთვის მადნის ნაწილი შეძენილია დაკავშირებული მხარის კომპანიებისგან, შპს "არემჯი გოლდისა" და შპს "არემჯი აურამაინისგან" (იხ. შენიშვნა 28), შესაბამისად და დამატებით არის დამუშავებული ჯგუფის მიერ საბოლოო გასაყიდი კონცენტრატის მისაღებად.

ჯგუფი ყველა სახეობის კონცენტრატს ჰყიდის ერთ კონტრაქტზე, შპს "Trafigura PTE"-ზე. 2023 წლის განმავლობაში, სს „არემჯი კოპერა“ კონცენტრატი ორ ახალ კონტრაქტზე გაყიდა.

წინასწარ განსაზღვრული ფასებით დადებული გარიგებების სამართლიანი ღირებულების ცვლილება, რომლებიც დაკავშირებულია სპილენძი-ოქროს კონცენტრატის, ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატის და ცემენტი-სპილენძის გაყიდვებიდან მიღებულ მოთხოვნებთან, არის არა-არსებითი, შესაბამისად არ არის წარმოდგენილი ცალკე მუხლის სახით მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში, შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ჩაშლილია ძირითადი გეოგრაფიული ბაზრების მიხედვით.

'000 ლარი	2022	2021
უცხოური*	404,692	385,070
ადგილობრივი**	64,608	54,734
სულ შემოსავალი	469,300	439,804

* უცხოური გაყიდვები წარმოადგენს გაყიდვებს ერთ კონტრაქტზე - შპს "Trafigura PTE"-ზე.

** ადგილობრივი შემოსავალი წარმოადგენს შემოსავალს შპს "არემჯი გოლდისთვის" და შპს „არემჯი აურამინისთვის“ გაწეული მომსახურებიდან.

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან არ წარმოშობილა სახელშეკრულებო აქტივები და სახელშეკრულებო ვალდებულებები 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ინფორმაცია მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან წარმოქმნილ მოთხოვნებზე წარმოდგენილია შენიშვნებში 17 და 24(c).

6. გაყიდვების თვითღირებულება

'000 ლარი	2022	2021
მასალები და საწვავი	285,241	191,392
ცვეთა და ამორტიზაცია	45,194	34,244
შრომის ანაზღაურება და ხელფასები	45,025	31,110
აუთოსრისინგული მომსახურება	28,536	24,215
ელექტროენერგია	19,952	15,470
ბუნებრივი რესურსების გადასახადები	3,959	5,648
	427,907	302,079

7. გაყიდვის და დისტრიბუციის ხარჯები

'000 ლარი	2022	2021
ტრანსპორტირება და შენახვა	3,294	2,032
მასალები	596	476
ხელფასები და გასამრჯელოები	498	431
ცვეთა	41	45
სხვა	1,261	1,482
	5,690	4,466

8. ადმინისტრაციული ხარჯები

'000 ლარი	2022	2021
ხელფასები და გასამრჯელოები	30,871	23,725
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	4,810	3,500
ცვეთა და ამორტიზაცია	2,468	3,033
იჯარა, კომუნალური მომსახურება, კომუნიკაცია და საოფისე ინვენტარი	2,227	2,335
საბანკო და საკონსულტაციო ხარჯები	2,087	2,041
უსაფრთხოება	648	586
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	473	383
სამივილინგო და წარმომადგენლობითი ხარჯები	271	86
სხვა	3,546	3,785
	47,401	39,474

საბანკო და საკონსულტაციო ხარჯები მოიცავს აუდიტორული მომსახურების საფასურს 166 ათასი ლარის ოდენობით (2021: 184 ათასი ლარი).

9. სხვა ხარჯები

’000 ლარი	2022	2021
სპონსორობასთან დაკავშირებული და სოციალური დანახარჯები	2,859	2,437
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერა	456	329
სხვა	5,227	3,289
	8,542	6,055

10. წმინდა ფინანსური (ხარჯი)/შემოსავალი

’000 ლარი	შენიშვნა	2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით, შემდეგ ერთეულებზე:			
- გაცემული სესხები		39,586	32,459
- ცვლილება მისაღები დივიდენდებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შეფასებაში და დისკონტის პოზიციის დახურვა მისაღები დივიდენდებზე	14(b)	-	4,483
მთლიანი შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით შემდეგ ერთეულებზე:		39,586	36,942
ფინანსური შემოსავალი		39,586	36,942
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები - საპროცენტო ხარჯი:			
- საპროცენტო ხარჯი სესხებსა და კრედიტებზე	21(b)	(6,465)	(10,019)
- დისკონტის პოზიციის დახურვა ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხზე	12	(3,468)	(2,300)
მთლიანი ხარჯები ეფექტური პროცენტის მეთოდის მიხედვით შემდეგ ერთეულებზე:		(9,933)	(12,319)
საკუთრობის სხვაობით განპირობებული წმინდა ზარალი		(57,769)	(24,402)
ფინანსური ხარჯები		(67,702)	(36,721)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)		(28,116)	221

11. ძირითადი საშუალებები (მოიცავს კაპიტალიზებულ აღდგენის ანარიცხს)

’000 ლარი

	მანქანა- დანადგარები	სატრანსპორტო საშუალებები	კაშხლები და გზები	მიწა და შენობა- ნაგებობები	საბადოს ქონება	კაპიტალიზებული აღდგენის ანარიცხი*	სათადარიგო ნაწილები და დაუმთავრებელი მშენებლობა(CIP)	სხვა	სულ
თვითღირებულება									
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	73,558	15,963	29,018	5,532	93,738	20,887	34,209	10,194	283,099
შესყიდვები	10,231	17,663	1,714	3,705	1,895	-	16,224	3,276	54,708
გასვლები / ჩამოწერები	(1,039)	(1,069)	(5)	(7)	-	-	(29)	(157)	(2,306)
ცვლილება ექსპლუატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში (შენიშვნა 12)	-	-	-	-	-	7,622	-	-	7,622
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	82,750	32,557	30,727	9,230	95,633	28,509	50,404	13,313	343,123
 ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	82,750	32,557	30,727	9,230	95,633	28,509	50,404	13,313	343,123
შესყიდვები*	10,965	2,505	531	461	-	-	22,551	269	37,281
გასვლები / ჩამოწერები	(3,226)	(58)	-	(187)	-	-	(226)	(498)	(4,194)
გადაცემები*	47,056	771	-	-	-	-	(48,073)	245	-
ცვლილება ექსპლუატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში (შენიშვნა 12)	-	-	-	-	-	(140)	-	-	(140)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	137,545	35,776	31,258	9,504	95,633	28,369	24,657	13,328	376,071
ცვეთა და გაუფასურების ზარალი									
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	41,538	13,950	20,484	2,600	38,311	7,794		6,006	130,683
წლის ცვეთა	10,504	2,816	2,924	727	15,208	1,636	-	1,879	35,694
გასვლები / ჩამოწერები	(423)	(818)	-	(2)	-	-	-	(117)	(1,360)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	51,619	15,948	23,408	3,325	53,519	9,430		7,768	165,017
 ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	51,619	15,948	23,408	3,325	53,519	9,430	-	7,768	165,017
წლის ცვეთა	16,460	5,110	2,307	1,864	15,348	2,724	-	2,149	45,962
გასვლები / ჩამოწერები	(3,204)	(50)	-	-	-	-	-	(483)	(3,738)
გაუფასურება	-	-	-	-	26,233	-	-	-	26,233
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	64,875	21,008	25,715	5,189	95,100	12,154		9,434	233,475
 საბალანსო ღირებულებები									
2021 წლის 1 იანვარს	32,020	2,013	8,534	2,932	55,427	13,093	34,209	4,188	152,416
2021 წლის 31 დეკემბერს	31,131	16,609	7,319	5,905	42,114	19,079	50,404	5,545	178,106
2022 წლის 31 დეკემბერს	72,670	14,769	5,543	4,315	533	16,215	24,657	3,894	142,596

ძირითადი საშუალებები მოიცავს სრულად გაცვეთილ ერთეულებს, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომელთა თვითღირებულებაა 59,085 ათასი ლარი (2021: 45,806 ათასი ლარი)

43,892 ათასი ლარის ოდენობით ცვეთის ხარჯი იქნა დარიცხული გაყიდვების თვითღირებულებაზე (2021: 32,947 ათასი ლარი), 41 ათასი ლარი (2021: 45 ათასი ლარი) იქნა დარიცხული გაყიდვებისა და დისტრიბუციის ხარჯებზე, 1,865 ათასი ლარი - ადმინისტრაციულ ხარჯებზე (2021: 2,519 ათასი ლარი) და 164 ათასი ლარი - სხვა ხარჯებზე (2021: 0), ხოლო საბადოს ქონების და მარაგების საბალანსო ღირებულებაში არ ყოფილა შეტანილი ცვეთის ხარჯი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (2021: 183 ათასი ლარი).

*ძირითადი საშუალებების შესყიდვები და გადაცემები, 2022 წლის განმავლობაში, კომპანიის ქარხნისა და სხვა ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაციას უკავშირდებოდა.

(a) საბადოს ქონება

საბადოს ქონება წარმოადგენს გადახსნის საქმიანობის აქტივს საბალანსო ღირებულებით 533 ათასი ლარი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის (2021 წლის 31 დეკემბერი: 42,114 ათასი ლარი). მნიშვნელოვანი მსჯელობაა საჭირო იმისთვის, რომ მოხდეს წარმოების შესაბამისი საზომის იდენტიფიცირება, რომელიც გამოყენებული იქნება საწარმოო გადახსნის ხარჯების მარაგებსა და მაღაროს გადახსნის საქმიანობის აქტივებს შორის გასანაწილებლად. ჯგუფი მიიჩნევს, რომ გასანადგურებელი ნარჩენების მოსალოდნელი მოცულობის (ტონა) თანაფარდობა მოსალოდნელი მადნის მოცულობასთან (ტონა) არის წარმოების ყველაზე შესაბამისი საზომი. მადნის რეზერვების შეფასება ასევე გავლენას ახდენს გადახსნის საქმიანობის აქტივზე, იხილეთ შენიშვნა 4(a).

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ ჯგუფის აქტივების ანაზღაურებადი ღირებულება საბალანსო ღირებულებაზე დაბალია ან ადრე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება. თუ არსებობს მინიშნება იმისა, რომ საბადოს ქონება და/ან მისი ინდივიდუალურად იდენტიფიცირებადი ერთეულები შეიძლება გაუფასურებული იყოს, მაშინ მისი ანაზღაურებადი ღირებულება ფასდება საბადოს ინდივიდუალური ბლოკების მიხედვით, რადგან ისინი წარმოადგენენ ინდივიდუალურ, ფულადი სახსრების შემოღინების წარმომქმნელ აქტივებს, რომლებიც ძირითადად დამოუკიდებელნი არიან სხვა აქტივებისგან ან აქტივების ჯგუფისგან.

2022 წლის განმავლობაში და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს ჰქონდა სამი აქტიური/მოქმედი ბლოკი მადნეულის საბადოზე. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ მიიღო გადაწყვეტილება სამი ბლოკიდან ორი საოპერაციო ბლოკის საქმიანობის შეჩერების შესახებ („ორი შეჩერებული ბლოკი“). ეს გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა ხელმძღვანელობის დამოუკიდებელი გეოლოგის მიერ შესრულებული გეოტექნიკური ანალიზის საფუძველზე, რომელმაც აჩვენა ცუდი გეოლოგიური პირობები და მოპოვების ხარჯების მოსალოდნელზე მაღალი შეფასება, რაც ძირითადად, გამოწვეული იყო ორ შეჩერებულ ბლოკზე გაწეული, მასალებისა და საწვავის ხარჯების ზრდით. დამატებითი გარემოებები, რამაც ხელი შეუწყო ხელმძღვანელობის ზემოაღნიშნულ გადაწყვეტილებას, იყო ლითონის ფასების ცვლილება, ცვლილებები მოპოვებადი მარაგების შეფასებებში, წარმოების შაბლონები და ფაქტობრივი წარმოება, რომლებიც არ აკმაყოფილებდნენ ჯგუფის სამთო-სამომპოვებლო გეგმის სამიზნე მაჩვენებლებს.

იმის გათვალისწინებით, რომ ხელმძღვანელობა არ მოელოდა, რომ ორი შეჩერებული ბლოკი ჯგუფისთვის მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს მოიტანს, როგორც ინდივიდუალურად, ასევე სხვა ბლოკებთან ერთად, შესაბამისი საბალანსო ღირებულებები სრულად იქნა გაუფასურებული 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 26,233 ათასი ლარის ოდენობით მთლიანი გაუფასურების ზარალი (2021: 0 ათასი ლარი) იქნა აღიარებული მოგებაში ან ზარალში.

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, მადნეულის საბადოზე დარჩენილი იყოს ერთი საოპერაციო ბლოკი. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღისთვის, უკანასკნელი სამთო-სამომპოვებლო გეგმის მიხედვით, არსებობს ორი საოპერაციო ბლოკი მადნეულის საბადოზე (ერთი ასევე წარმოდგენილია 2022 წლის 31 დეკემბერს), რომელთა დაფარვის ვადა, 2022 წლის 31 დეკემბრიდან, შეიცვალა და 2028 წლის მაგივრად 2025 წელი გახდა, და ერთი არსებითად ახალი საოპერაციო ბლოკი რომელიც 2023 წლიდან გააქტიურდა და მისი დაფარვის ვადაა 2028 წელი.

(b) უზრუნველყოფა

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის ძირითადი საშუალებების დაახლოებით 90% დაგირავებულია "ზოგადი საკრედიტო ხაზის" ხელშეკრულებასთან მიმართებაში ("GCLA", იხილეთ შენიშვნა 21).

12. ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი

მომდრავა ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2022	2021
თვითღირებულება		
ნაშთი1 იანვარს	36,393	26,471
დისკონტის პოზიციის დახურვა	3,468	2,300
ცვლილება ექსპლუატაციიდან გასვლის ვალდებულების შეფასებაში	(140)	7,622
ნაშთი 31 დეკემბრს	39,721	36,393

მას შემდეგ, რაც ჯგუფმა 2014 წლის ნოემბერში მიიღო საქართველოში, ბოლნისის ტერიტორიაზე ძვირფასი, ფერადი, იშვიათი ლითონებისა და ბარიტების მოპოვებისა და დამუშავებაზე ლიცენზია (იხილეთ შენიშვნა 1(b)), ჯგუფმა დაასკვნა, რომ მადნეულის საბადოს და მიმდებარე ტერიტორიების აღდგენის ვალდებულება სრულად იქნება ნატვირთი ჯგუფის მიერ 2029 წელს, 2028 წელს (ხელმძღვანელობის გეგმის მიხედვით) ჯგუფის ოპერაციების დასრულებიდან ერთ წელიწადში.

ვალდებულების ხასიათიდან გამომდინარე, ანარიცხის გაანგარიშების ყველაზე დიდი გაურკვევლობა უკავშირდება გასაწევ ხარჯებს. გარემოსდაცვითი კანონმდებლობა საქართველოში განაგრძობს განვითარებას და რთულია ტერიტორიის აღდგენასთან დაკავშირებით მიმდინარე კანონმდებლობით მოთხოვნილი ზუსტი სტანდარტების განსაზღვრა. მოცემული დაშვების გაკეთებისას, ხელმძღვანელობა ეყრდნობა „წიაღის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებს.

მნიშვნელოვანი დაშვებები, რომლებსაც ეფუძნება ტერიტორიის აღდგენის ანარიცხი, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

- ტერიტორიის აღსადგენად საჭირო მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მთლიანი არადისკონტირებული ოდენობა შეადგენს 66,690 ათას ლარს (2021: 68,825 ათასი ლარი);
- ანარიცხის ვადები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის შეფასების საფუძველზე, თუ როდის შეწყვეტს ჯგუფი მადნის მოპოვებას და დამუშავებას. აღდგენის ხარჯის გაწევა იგეგმება 7 წლის განმავლობაში (2029 წელს).
- ურისკო განაკვეთი, რომლითაც მოხდა მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დისკონტირება იყო 9.02% (2021: 9.53%). დისკონტირების განაკვეთები წარმოადგენდა ნომინალურ, ურისკო განაკვეთს, კორექტირებული მოსალოდნელი ინფლაციის მიხედვით.

13. არამატერიალური აქტივები

'000 ლარი	ძიების, შეფასების და მოპოვების ლიცენზია	კაპიტალიზებული საძიებო და საშემფასებლო ხარჯები	სხვა	სულ
თვითღირებულება				
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	20,576	19,939	2,445	42,960
შესყიდვები	11	5,083	239	5,333
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	20,587	25,022	2,684	48,293
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	20,587	25,022	2,684	48,293
შესყიდვები	5,217	6,248	601	12,066
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	25,804	31,270	3,285	60,359
ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალები				
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	10,168	3,213	1,520	14,901
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,297	350	164	1,811
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	11,465	3,563	1,684	16,712
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	11,465	3,563	1,684	16,712
ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	1,302	350	253	1,905
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	12,767	3,913	1,937	18,617
საბალანსო ღირებულებები				
2021 წლის 1 იანვარს	10,408	16,726	925	28,059
2021 წლის 31 დეკემბერს	9,122	21,459	1,000	31,581
2022 წლის 31 დეკემბერს	13,037	27,357	1,348	41,742

ლიცენზიის ამორტიზაცია ნაწილდება მარაგების თვითღირებულებაზე და მარაგების გაყიდვისას აღიარდება რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულებაში; სხვა არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია შეტანილია ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

უზრუნველყოფა

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის არამატერიალური აქტივები სრულად არის დაგირავებული "ზოგადი საკრედიტო ხაზის" ხელშეკრულებასთან მიმართებაში, იხილეთ შენიშვნა 21.

14. წილობრივი ინვესტიციები და მისაღები დივიდენდები

(a) წილობრივი ინვესტიციები

'000 ლარი	2022	2021
გრძელვადიანი წილობრივი ინვესტიციები	9,392	15,718

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ინვესტიციები წარმოადგენს ინვესტიციას შპს „არ ემ ჯი გოლდის“ (ყოფილი შპს „კვარციტი“, იმავე დონის შვილობილი საწარმო) საწესდებო კაპიტალის 3.79% -ში. სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მოდელში გამოყენებული ძირითადი ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, იხილეთ შენიშვნაში 24(a). 2022 ან 2021 წლების განმავლობაში ინვესტიციების გასვლას ადგილი არ ჰქონია.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციები შპს „არემჯი გოლდში“ დაგირავებულია უზრუნველყოფილ სესხებთან მიმართებაში (იხ. შენიშვნა 21).

(b) მისაღები დივიდენდები

მისაღები დივიდენდის დაუფარავი ნაშთი წარმოადგენს შპს „არემჯი გოლდის“ მიერ 2013 და 2012 წლებში გამოცხადებულ დივიდენდებში კომპანიის წილს და ის აღირიცხება თანხების მოსალოდნელი მიღებების მიმდინარე ღირებულებით დისკონტირებული წლიური 8%-იანი განაკვეთით 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობა მოელის მისაღები დივიდენდების (თუ არის "მოთხოვნამდე", ხელშეკრულების მიხედვით) დაკმაყოფილებას შპს "არემჯი გოლდისგან" მიღებულ სესხთან ურთიერთგადაფარვის გზით (იხ. შენიშვნა 21), 2023 წელს.

'000 ლარი	2022	2021
ნაშთი 1 იანვარს	78,509	78,400
ცვლილება მისაღები დივიდენდებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შეფასებაში და დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	4,483
საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა	(10,026)	(4,374)
ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	68,483	78,509

15. მარაგები

'000 ლარი	2022	2021
ნედლეული და სახარჯი მასალა	43,860	46,632
დაუმთავრებელი წარმოება	9,392	16,127
მზა პროდუქცია	17,330	10,377
	70,582	73,136

2022 წელს ნედლეული, სახარჯი მასალა, და ცვლილებები მზა პროდუქციასა და დაუმთავრებელ წარმოებაში აღიარებულია 421,353 ათასი ლარის ოდენობით გაყიდვების თვითღირებულების სახით (2021: 302,079 ათასი ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, 15,564 ათასი ლარის ოდენობით ნელა მოძრავი მარაგები და სახარჯი მასალები იქნა ჩამოწერილი ნულის ტოლი ოდენობით წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე (2021 წლის 31 დეკემბერი: 12,640 ათასი ლარიდან ნულამდე). 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასრულებულ წარმოებაზე არ ყოფილა აღიარებული დაძველების ანარიცხი (2021: ნული).

2022 წელს, ადრე ჩამოწერილი დაუმთავრებელი წარმოების აღდგენამ ნული ლარი შეადგინა (2021: ნული). მარაგების ჩამოწერა, ჩამოწერების აღდგენა და ანარიცხების ცვლილება სხვა ხარჯებშია შეტანილი (შენიშვნა 9).

16. სასესხო მოთხოვნები

‘000 ლარი	2022	2021
გრძელვადიანი აქტივები		
სესხები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	371,605	374,178
	371,605	374,178
მოკლევადიანი აქტივები		
სესხები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	-	49
	-	49

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

სასესხო მოთხოვნების ვადები და პირობები იყო შემდეგი:

ჯგუფი		31 დეკემბერი 2022				31 დეკემბერი 2021	
		ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
‘000 ლარი	ვალუტა						
სესხები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	აშშ დოლარი	12.5%	2025	386,074	371,301	394,781	373,985
სესხები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	ლარი	12.5%	2025	249	249	193	193
სესხები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	ლარი	12.5%	2025/2022	55	55	49	49
				386,378	371,605	395,023	374,227

2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული სესხები არ არის უზრუნველყოფილი.

2022 წლის განმავლობაში, ჯგუფმა გასცა 114,439 ათასი ლარის ოდენობით სესხი. 64,872 ათასი ლარი იქნა დაფარული წლის განმავლობაში და 36,075 ათასი ლარი - ურთიერთგადაფარული ვალდებულებების საპირწონედ (იხ. შენიშვნა 22).

ჯგუფის დამოკიდებულება საპროცენტო განაკვეთის, საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და გაცემულ სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალები განხილულია 24-ე შენიშვნაში.

17. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	2022	2021
მოთხოვნები სპილენძი-ოქროს კონცენტრატის, ოქრო-პოლიმეტალური და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	852	9,650
გადახდილი ავანსები	15,755	14,307
მოთხოვნები დაკავშირებული მხარეების მიმართ	137	130
სხვა მოთხოვნები	824	751
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	17,568	24,838

ჯგუფის დამოკიდებულება საკრედიტო და სავალუტო რისკებზე და სავაჭრო მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალები წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

18. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	2022	2021
საბანკო ნაშთები	5,316	9,213
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში	5,316	9,213

ინფორმაცია ჯგუფის საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ და მგრძნობელობის ანალიზი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

19. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები

(a) სააქციო კაპიტალი

ჯგუფის ჩვეულებრივი აქციების ავტორიზებული რაოდენობა არის 24,330,195 (2019: 24,330,195), ნომინალური ღირებულებით თითო აქციაზე 1 აშშ დოლარი. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, სააქციო კაპიტალის ეკვივალენტური ოდენობა ლარში იყო 36,189 ათასი ლარი.

ყველა ავტორიზებული აქცია იქნა გამოშვებული და სრულად გადახდილი 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის.

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და აქვთ კომპანიის კრებებზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

(b) დივიდენდები და სხვა განაწილებები

2022 წლის 1 იანვრიდან, შუალედური ან წლიური ფინანსური შედეგების გათვალისწინებით, სააქციო საზოგადოებას აქვს უფლება, კანონით დადგენილი წესით, მიიღოს გადაწყვეტილება მოგების განთავსებულ აქციებზე დივიდენდების სახით განაწილების შესახებ, გარდა შემდეგი შემთხვევებისა:

- დივიდენდების განაწილებამდე ან მათი განაწილების შემდეგ, სააქციო საზოგადოების უკანასკნელ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი წმინდა აქტივები, იმ გამოწერულ კაპიტალზე (დამატებული კანონით ან წესდებით განსაზღვრული რეზერვები) ნაკლებია, რომელიც არ შეიძლება განაწილდეს აქციონერებზე.

- ii. გასანაწილებელი დივიდენდების ოდენობა აჭარბებს სააქციო საზოგადოების უკანასკნელ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ წმინდა მოგების ოდენობას, ან შუალედური დივიდენდების შემთხვევაში, მოგებას, რომელიც მიღებულია უკანასკნელი ფინანსური ანგარიშგების შედგენის შემდეგ, დამატებული ნებისმიერი გადმოტანილი მოგება და თავისუფალი რეზერვებიდან მიღებული ოდენობები, გამოკლებული ნებისმიერი გადმოტანილი ზარალი და რეზერვებში განთავსებული ოდენობები, კანონისა ან წესდების შესაბამისად.
- iii. დივიდენდების განაწილების თარიღისთვის ან დივიდენდების განაწილების შედეგად, სააქციო საზოგადოება გახდება გადახდისუუნარო ან გადახდისუუნარობის რისკის წინაშე დადგება.

(c) რეზერვები

რეზერვები მოიცავს სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების კუმულაციურ წმინდა ცვლილებას, ინვესტიციების აღიარების შეწყვეტასა თუ გაუფასურებამდე.

20. კაპიტალის მართვა

ჯგუფს არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს შეინარჩუნოს კაპიტალის საკმარისი ბაზა ჯგუფის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნების განსახორციელებლად და ბაზრის მონაწილეთა ნდობის შესანარჩუნებლად. აღნიშნული მიიღწევა მოკლევადიანი აქტივების/ვალდებულებების ეფექტური მართვით, კერძოდ ფინანსური/არაფინანსური ინსტრუმენტების, დაკავშირებული მხარეების მიმართ ვალდებულებების მართვის, კომპანიის შემოსავლების და შედეგების მუდმივი მონიტორინგის და გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების გზით, რაც უმეტესად ჯგუფის საოპერაციო ფულადი ნაკადებით და მიღებული სესხებითა და კრედიტებით ფინანსდება.

ჯგუფის ვალის კაპიტალთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბერს იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2022	2021
სულ ვალდებულებები	287,292	266,662
გამოკლებული: ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5,316	9,213
წმინდა ვალი	281,976	257,449
სულ კაპიტალი	464,289	544,779
წმინდა ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა 31 დეკემბერს	0.61	0.47

წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია კაპიტალის მართვაში „ჯგუფის“ მიდგომის ცვლილებას.

21. სესხები და კრედიტები

მოცემულ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ჯგუფის პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება. საპროცენტო განაკვეთის, სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე „ჯგუფის“ დამოკიდებულებების შესახებ მეტი ინფორმაცია იხილეთ 24-ე შენიშვნაში.

'000 ლარი	ჯგუფი	
	2022	2021
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი	18,268	20,956
დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხები*	33,242	63,050
არაუზრუნველყოფილი სესხი	-	6,498
	51,510	90,504

'000 ლარი	ჯგუფი	
	2022	2021
მოკლევადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი	96	96
არაუზრუნველყოფილი სესხი	6,116	-
	6,212	96

უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი

ჯგუფი ექვემდებარება ფინანსურ და არაფინანსურ კოვენანტებს GCLA-ს ფარგლებში (იხ. შენიშვნა 11).

(a) სესხის ვადა და დაფარვის გრაფიკი

დაუფარავი სესხების დაფარვის ვადა და პირობები იყო შემდეგი:

ჯგუფი				31 დეკემბერი 2022		31 დეკემბერი 2021	
				ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	ნომინალური საბალანსო დირებულება	ნომინალური საბალანსო დირებულება
'000 ლარი	ვალუტა						
დაკავშირებული მხარეებისგან	აშშ						
მიღებული სესხები	დოლარი	12.5%	2024	33,242	33,242	63,050	63,050
უზრუნველყოფილი საბანკო სესხი	აშშ						
არაუზრუნველყოფილი სესხი	დოლარი	7%	2024	18,364	18,364	21,052	21,052
ილი სესხი	აშშ						
ილი სესხი	დოლარი	12%	2023	6,116	6,116	6,498	6,498
				57,722	57,722	90,600	90,600

* სესხი დაკავშირებული მხარისგან შპს „არემჯი გოლდისგან“ მიღებულ სესხს წარმოადგენს. სესხის არსებითი ნაწილი იქნა დაფარული 2022 წლის განმავლობაში, თუმცა ფულადი ნაკადების აღნიშნული ცვლილებები არსებულ ფინანსურ ვალდებულებებზე, არ არის მიჩნეული როგორც მოდიფიცირება, რადგან ისინი არსებული სახელშეკრულებო პირობების შედეგად წარმოიშვა.

(b) ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

'000 ლარი	
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	90,600
ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან:	
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	197,864
სესხების დაფარვა*	(227,619)
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	(29,755)
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(9,588)
სხვა ცვლილებები	
ვალდებულებებთან დაკავშირებული	
საპროცენტო ხარჯი	6,465
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	6,465
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	57,722

’000 ლარი	
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	100,492
<i>ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან:</i>	
სესხებიდან მიღებული შემოსულობები	186,491
სესხების დაფარვა*	(202,302)
სულ ცვლილებები საფინანსო ფულადი ნაკადებიდან	(15,811)
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილებების გავლენა	(5,588)
სხვა ცვლილებები	
<i>ვალდებულებებთან დაკავშირებული</i>	
საპროცენტო ხარჯი	9,984
გრძელვადიანი აქტივებისთვის გადახდილ ავანსებთან ურთიერთგადაფარვა	1,523
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	11,507
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	90,600

*2022 წლის განმავლობაში, სესხების დაფარვის ოდენობა მოიცავს 1,385 ათასი ლარის ოდენობით გადახდილ პროცენტს (2021: 1,541 ათასი ლარი)

22. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

’000 ლარი	2022	2021
სავაჭრო ვალდებულებები	183,898	134,116
ხელფასები და სხვა ვალდებულებები		
დასაქმებულების მიმართ	5,195	4,893
სხვა	756	660
	189,849	139,669

2022 წელს, 146,284 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო ვალდებულება იქნა ურთიერთგადაფარული შპს "არემჯი გოლდის" მიმართ არსებულ 108,100 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნასთან, შპს „არემჯი აურამაინის“ მიმართ არსებულ 2,109 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნასთან და 36,075 ათასი ლარის ოდენობით შპს „არემჯი აურამაინზე“ გაცემულ სესხებთან.

2021 წელს, 90,352 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო ვალდებულება იქნა ურთიერთგადაფარული შპს "არემჯი გოლდის" მიმართ არსებულ 86,112 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნასთან და 4,240 ათასი ლარის ოდენობით გაცემულ სესხებთან.

ჯგუფის სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებული სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკებზე დაქვემდებარება განხილულია 24-ე შენიშვნაში.

23. საგადასახადო აქტივები

მას შემდეგ, რაც საგადასახადო ორგანოებმა ყველა ტიპის გადასახადისთვის ერთიანი საგადასახადო ბარათი შექმნეს, 2017 წლიდან ჯგუფი აღარ აღრიცხავს გადასახადებს განცალკევებულ ანგარიშებზე და კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახავს საგადასახადო პოზიციის წმინდა შედეგს 9,280 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით (2021: წმინდა საგადასახადო პოზიცია 13,422 ათასი ლარის ოდენობით აქტივის სახით).

24. სამართლიანი ღირებულებები და რისკის მართვა

(a) სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები, მათ მიერ სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დაკავებული დონეების ჩათვლით. ცხრილში არ არის შეტანილი ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შესახებ იმ ფინანსურ აქტივებთან და ვალდებულებებთან მიმართებაში, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუ საბალანსო ღირებულება სამართლიანი ღირებულების გონივრულ მიახლოებას წარმოადგენს:

		საბალანსო ღირებულება			სამართლიანი ღირებულება		
		სავალდებულოა, რომ შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან	სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	სულ	დონე 2	დონე 3	სულ
'000 ლარი	შენიშვნა	ზარალში ასახვით					
31 დეკემბერი 2022							
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები							
მოთხოვნები სპილენძის-ოქროს კონცენტრატის, ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატისა და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	17	852	-	852	852	-	852
წილობრივი ინვესტიციები	14	-	9,392	9,392	-	9,392	9,392

		საბალანსო ღირებულება			სამართლიანი ღირებულება		
		სავალდებულოა, რომ შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან	სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	სულ	დონე 2	დონე 3	სულ
'000 ლარი	შენიშვნა	ზარალში ასახვით					
31 დეკემბერი 2021							
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები							
მოთხოვნები სპილენძის-ოქროს კონცენტრატის, ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატისა და ცემენტის სპილენძის გაყიდვებიდან	17	9,650	-	9,650	9,650		9,650
წილობრივი ინვესტიციები	14	-	15,718	15,718	-	15,718	15,718

შემდეგ ცხრილში წარმოდგენილია საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეში:

'000 ლარი	დონე 3	
	2022	2021
ნაშთი1 იანვარს	15,718	12,582
წილობრივი ინვესტიციების გადაფასება	(6,326)	3,136
ნაშთი 31 დეკემბერს	9,392	15,718

ჯგუფს აქვს 3.79%-იანი საკუთრება შპს "არემჯი გოლდში" (ბირჟაზე არარეგისტრირებული იმავე დონის შვილობილი საწარმო) და ინვესტიცია აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით, როგორც ინვესტიცია სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. ჯგუფი იყენებს "კაპიტალის ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორის მეთოდს" („equity value to reserves multiple approach“) შპს "არ ემ ჯი გოლდში" ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების მისაღებად (2021: „ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორის მეთოდი“ („value to reserves multiple approach“), შედეგად, ინვესტიცია კლასიფიცირდება მე-3 დონის აქტივის სახით.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფი მიიჩნევს, რომ მისი სამართლიანი ღირებულების შეფასებები შესაბამისია, სხვადასხვა მეთოდოლოგიის ან ვარაუდების გამოყენებამ შეიძლება სამართლიანი ღირებულების განსხვავებული შეფასება მოგვცეს. სამართლიანი ღირებულების მე-3 დონეზე, ერთი ან ერთზე მეტი გამოყენებული დაშვების ცვლილებას, გონივრულ ფარგლებში, შესაძლოა ალტერნატიულ დაშვებაზე შემდეგი გავლენა ექნებოდა:

2022 '000 ლარი	გავლენა მთლიან სრულ შემოსავალზე	
	ხელსაყრელი	არახელსაყრელი
10% -იანი ცვლილება "კაპიტალის ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორში"	555	(555)
20% -იანი ცვლილება "კაპიტალის ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორში"	1,110	(1,110)

2021	გავლენა მთლიან სრულ შემოსავალზე	
	ხელსაყრელი	არახელსაყრელი
10% -იანი ცვლილება "კაპიტალის ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორში"	1,219	(1,219)
20% -იანი ცვლილება "კაპიტალის ღირებულების რეზერვებთან თანაფარდობის მულტიპლიკატორში"	2,438	(2,438)

(b) ფინანსური რისკის მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით ჯგუფი შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ 24(c));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ შენიშვნა 24(d));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ 24(e)).

ამ შენიშვნაში მოცემულია ინფორმაცია ზემოთ ჩამოთვლილ თითოეულ რისკზე ჯგუფის დაქვემდებარების შესახებ, ასევე ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მართვისთვის და ჯგუფის კაპიტალის მართვისთვის შემუშავებულ მიზნებზე, პოლიტიკებსა და პროცესებზე. დამატებითი რაოდენობრივი ინფორმაცია შესულია წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

რისკის მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს მთლიანი პასუხისმგებლობა ჯგუფის რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე.

ჯგუფის რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის მონიტორინგისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება ბაზრის პირობებისა და ჯგუფის საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით. სასწავლო და მართვის სტანდარტების და პროცედურების გამოყენებით ჯგუფის მიზანს წარმოადგენს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემოს შექმნა, რომელშიც ყველა თანამშრომელს გააზრებული ექნება თავისი ფუნქცია და ვალდებულება.

(c) **საკრედიტო რისკი**

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაპენტი ვერ დააკმაყოფილებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ამგვარი რისკი ძირითადად წარმოიშვება ჯგუფის კლიენტების მიმართ არსებული მოთხოვნებიდან, გაცემული სესხებიდან და მისაღები დივიდენდებიდან.

(i) **საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება**

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მაქსიმალურ საკრედიტო დაქვემდებარებას. მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე, აღიარებული ფინანსური აქტივებისთვის და აუღიარებელი ვალდებულებებისთვის, საანგარიშგებო თარიღისთვის, იყო შემდეგი:

‘000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
მისაღები დივიდენდები	68,483	78,509
გაცემული სესხები	371,605	374,227
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	1,813	10,531
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5,316	9,213
აღიარებული ფინანსური აქტივები	447,217	472,480
საკრედიტო ვალდებულებები (შენიშვნა 27(e))	387,020	443,685

მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე სავაჭრო მოთხოვნებისთვის, საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით, იყო შემდეგი:

‘000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ევროპის ქვეყნები	852	9,650
ადგილობრივი	961	881
	1,813	10,531

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში შეტანილი ძირითადი მონაცემები წარმოადგენს შემდეგი ცვლადების ვადიანობის სტრუქტურას:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში (EAD).

პირველი ეტაპის დაქვემდებარებებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში გადამრავლების გზით. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის, ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში და დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში გადამრავლების გზით. ჯგუფი შემდგომ "დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში" დეფოლტის თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე ადისკონტირებს.

ჯგუფი ზემოაღნიშნულ ხარისხებს განსაზღვრავს შემდეგნაირად:

დაბალი რისკი - მსესხებელს აქვს ძლიერი უნარი მოკლევადიან პერიოდში დააკმაყოფილოს მისი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები, ხოლო ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს უარყოფით ცვლილებებს გრძელვადიან პერიოდში სავარაუდოდ არ ექნება უარყოფითი გავლენა მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

საშუალო რისკი - მსესხებელს აქვს რესტრუქტურული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები, რომელიც უნდა დაიფაროს უახლოეს პერიოდში და უარყოფითმა ცვლილებებმა ეკონომიკურ და ბიზნეს გარემოში, გრძელვადიან პერიოდში, შესაძლებელია უარყოფითი გავლენა იქონიოს მსესხებლის უნარზე დააკმაყოფილოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

მაღალი რისკი - კონტრაქტებს, მოკლევადიან პერიოდში აქვთ მათი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებების დაკმაყოფილების სუსტი უნარი, ხოლო ეკონომიკური და ბიზნეს გარემოს უარყოფითი ცვლილებები, გრძელვადიან პერიოდში, სავარაუდოდ შეამცირებს კონტრაქტების უნარს დააკმაყოფილოს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვალდებულებები.

(ii) **სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები**

სავაჭრო მოთხოვნები (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) არის უპროცენტო და ექვემდებარება მომავალ ცვლილებებს საქონლის ფასებში კოტირების პერიოდის განმავლობაში (“QP”) და შესაბამისად, ვერ გადის SPPI ტესტირებას და კლასიფიცირდება როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივი. აღნიშნული სავაჭრო მოთხოვნები თავდაპირველად ფასდება ჯგუფის მოლოდინით იმ ოდენობისა, რომლის მიღების უფლებაც ექნება, რაც წარმოადგენს იმ ფასის მიახლოებას, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია, კოტირების პერიოდის ბოლოს.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებით უზრუნველყოფა ზოგადად არ მოითხოვება.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2022
	არ არის	
	გაუფასურებული	
საკრედიტო რისკის ხარისხი	საკრედიტო რისკით	სულ
დაბალი რისკი	961	961
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	961	961
ზარალის რეზერვი	-	-
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	961	961

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2021
	არ არის	
	გაუფასურებული	
საკრედიტო რისკის ხარისხი	საკრედიტო რისკით	სულ
დაბალი რისკი	881	881
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	881	881
ზარალის რეზერვი	-	-
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	881	881

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის (გარდა წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს დაქვემდებარებულისა) კლასიფიცირდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ეტაპი 1-ზე.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, 852 ათასი ლარის ოდენობით სავაჭრო მოთხოვნები (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) (2021: 9,650 ათასი ლარი) ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით და არ ექვემდებარება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლას, ფასს 9-ის მიხედვით.

(iii) მისაღები დივიდენდები

ჯგუფის მისაღები დივიდენდები წარმოადგენს მოთხოვნას შპს "არემჯი გოლდის" მიმართ, რომელშიც კომპანია ფლობს სააქციო კაპიტალის 3.79%-ს (იხ. შენიშვნა 14(b)). ჯგუფის ხელმძღვანელობა მოელის, რომ მოთხოვნა იქნება დაკმაყოფილებული 2023 წელს.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მისაღები დივიდენდებისთვის, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
	საკრედიტო რისკით გაუფასურებული	არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით
საკრედიტო რისკის ხარისხი		
დაბალი რისკი	-	-
მაღალი რისკი	68,483	78,509
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	68,483	78,509
გამოკლებული: დისკონტირების გავლენა	-	-
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	68,483	78,509

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო რისკის ზრდის გამო, მისაღები დივიდენდები რეკლასიფიცირებულ იქნა მე-3 ეტაპის კატეგორიაში და დარჩა მე-3 ეტაპზე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობა მოელის მისაღები დივიდენდების აღდგენას 2023 წლის განმავლობაში, მისი შპს "არემჯი გოლდის" მიმართ არსებულ სავაჭრო ვალდებულებებთან ურთიერთგადაფარვის გზით (იხ. შენიშვნა 22). 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, მისაღები დივიდენდები შეფასდა მათი მთლიანი საბალანსო ღირებულებით, დისკონტირების გარეშე, რადგან მოთხოვნა არის ხელშეკრულებით მოთხოვნამდე და ხელმძღვანელობა მოელოდა მის აღდგენას ნებისმიერ დროს 2023 წელს.

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, მისაღები დივიდენდების ნაშთი არის სრულად აღდგენადი, რადგან ჯგუფის ვალდებულებები შპს "არემჯი გოლდის" მიმართ ფაქტობრივად წარმოადგენს მისაღები დივიდენდების ნაშთების ფულადი სახსრების გირაოს.

(iv) სასესხო მოთხოვნები

ჯგუფის პოლიტიკა გულისხმობს სესხების ძირითადად დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემას. ჯგუფი არ ითხოვს უზრუნველყოფას დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებულ სასესხო მოთხოვნებთან მიმართებაში. გაცემული სესხების პირობები აღწერილია მე-16 შენიშვნაში.

გაცემული სესხების ძირითადი ნაწილი წარმოადგენს მოთხოვნას შპს "კავკასიის სამთო ჯგუფის" მიმართ (დაკავშირებული მხარის კომპანია).

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარებაზე და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე გაცემული სესხებისთვის, 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

'000 ლარი	ჯგუფი	
	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2022
	არ არის გაუფასურებული საკრედიტო რისკით	სულ
საკრედიტო რისკის ხარისხი		
დაბალი რისკი	385,466	385,466
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	385,466	385,466
ზარალის რეზერვი	(13,860)	(13,860)
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	371,605	371,605

'000 ლარი	ჯგუფი	
	31 დეკემბერი 2021	31 დეკემბერი 2021
	არ არის	
საკრედიტო რისკის ხარისხი	გაუფასურებული საკრედიტო რისკით	სულ
დაბალი რისკი	386,700	386,700
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	386,700	386,700
ზარალის რეზერვი	(12,473)	(12,473)
სულ წმინდა საბალანსო ღირებულება	374,227	374,227

გაცემული სესხები 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, კლასიფიცირდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ეტაპი 1-ზე.

დეფოლტის ალბათობა გაცემული სესხებისთვის განისაზღვრა 6.7% -ით (2021 წლის 31 დეკემბერი: 7.31%), ინდივიდუალური მიდგომით ექსპერტის მიერ სარეიტინგო სისტემის მიხედვით, ქულებიანი კითხვარის საფუძველზე. ქვეყნის რეიტინგი წარმოადგენს საბაზისო დეფოლტის ალბათობის საფუძველს, რაც წარმოადგენს რეიტინგს და ქვედა ზღვარს გაცემული სესხებისა და მისაღები დივიდენდებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის ალბათობის გარე ბენჩმარკის სახით "Moody's"-ის დეფოლტის კვლევას იყენებს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში განისაზღვრა დაახლოებით 54%-ით. კომპანია იყენებს პრიორიტეტული არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების აღდგენის საშუალო განაკვეთებს, "Moody's" ყოველწლიური დეფოლტის კვლევის თანახმად (როგორც "ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში" გარე ბენჩმარკი).

ხელმძღვანელობის შეფასებით "დაქვემდებარება დეფოლტის შემთხვევაში" განისაზღვრა 100%-ის დონეზე, იმის გათვალისწინებით რომ გაცემული სესხები უნდა იყოს დაფარული დაფარვის ვადის დადგომისას.

(v) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი ფლობდა 5,316 ათასი ლარის ოდენობით ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს (2021 წელს: 9,213 ათასი ლარი). ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები დაცულია საქართველოს ბანკში, რომელსაც Fitch-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიერ მინიჭებული აქვს გრძელვადიანი რეიტინგი BB-.

ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების გაუფასურება შეფასდა 12-თვიანი მოსალოდნელი ზარალის საფუძველზე და ასახავს დაქვემდებარებების მოკლე ვადიანობას. ჯგუფი მიიჩნევს, რომ მის ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი, მისი კონტრაქტების გარე საკრედიტო რეიტინგებზე დაყრდნობით. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს არ უღიარებია გაუფასურების რეზერვი ფულად სახსრებთან და მათ ეკვივალენტებთან მიმართებაში.

(vi) საკრედიტო ვალდებულებები

ჯგუფი ასევე ექვემდებარება, ჯგუფის მიერ, საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულებაში დაკავშირებული მხარის კომპანიების დავალიანების გარანტირების მიზნით დადებული საფინანსო საგარანტიო ხელშეკრულებებიდან წარმოშობილ საკრედიტო რისკს (იხ. შენიშვნა 27(e)). საკრედიტო რისკი არასაბალანსო ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტის მხრიდან საკრედიტო ხაზის ხელშეკრულების პირობების მიხედვით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის შედეგად ზარალის გაწევის შესაძლებლობა. დაკავშირებული მხარის კომპანიების დეფოლტის განაკვეთები განისაზღვრა 1.2% -დან 6.7%-მდე დიაპაზონში. ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

(vii) მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში

მოძრაობა გაუფასურების რეზერვში გაცემულ სესხებთან და მისაღებ დივიდენდებთან მიმართებაში წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

'000 ლარი	2022	2022	2022
	მისაღები დივიდენდები	გაცემული სესხები	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	-	12,473	12,473
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა 2022 წლისთვის	-	2,981	2,981
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა		(1,593)	(1,593)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	-	13,861	13,861

'000 ლარი	2021	2021	2021
	მისაღები დივიდენდები	გაცემული სესხები	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	-	10,246	10,246
საკრედიტო ზარალის დარიცხვა 2021 წლისთვის	-	2,786	2,786
უცხოური გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა		(559)	(559)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	-	12,473	12,473

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც დაკმაყოფილებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. ჯგუფის მიდგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შემდგომში დაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან ჯგუფის რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე.

როგორც წესი, ჯგუფი უზრუნველყოფს რომ მას ჰქონდეს საკმარისი ფულადი სახსრები მოთხოვნამდე მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 1-თვიანი პერიოდისთვის, მათ შორის ფინანსური ვალდებულებების მომსახურება.

ქვემოთ მოცემულია საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი სახელშეკრულებო ვადიანობა. თანხები წარმოდგენილია ბრუტო და არადისკონტირებული ფორმით და მოიცავს პროცენტის მოსალოდნელ გადახდებს და გამორიცხავს ურთიერთგადაფარვის ხელშეკრულებების გავლენას.

31 დეკემბერი 2022	საბალანსო	სახელშეკრულებო		2 თვეზე	2-12	1-2	2-5
'000 ლარი	ლირებულია	ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	ნაკლები	თვემდე	წლამდე	წლამდე
სესხები და კრედიტები	57,722	65,365	-	217	7,625	57,523	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	189,849	189,849	-	189,849		-	-
საკრედიტო ვალდებულებები (შენიშვნა 27(e))	387,020	387,020	387,020	-	-	-	-
	634,591	642,234	387,020	190,066	7,625	57,523	-

31 დეკემბერი 2021 '000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	2 თვეზე ნაკლები	2-12 თვემდე	1-2 წლამდე	2-5 წლამდე
სესხები და კრედიტები	90,600	115,188	-	249	1,218	8,991	104,730
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	139,669	139,669	-	139,669	-	-	-
საკრედიტო ვალდებულებები (შენიშვნა 27(e))	443,685	443,685	443,685	-	-	-	-
	673,954	698,542	443,685	139,918	1,218	8,991	104,730

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების ძირითადი ნაწილი არის დაკავშირებული მხარის საწარმოების მიმართ (იხ. შენიშვნა 28), მაშასადამე ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფს შეუძლია მოლაპარაკებები აწარმოოს მისი მოკლევადიანი ვალდებულებების გადავადებაზე.

ამასთანავე, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და უახლოეს მომავალში ჯგუფს აქვს საკმარისი ფულადი სახსრები მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი დაფარვის ვადის დადგომისას. ხელმძღვანელობის შეფასება დაფუძნებულია შემდეგ ძირითად ფაქტორებზე: არსებითი დადებითი ფულადი ნაკადები 2022 წელს და ჯგუფის შემდგომი ზრდა, რაც 2023 წელს გამოვლინდა.

(e) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს ჯგუფის შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

ჯგუფი არ იყენებს ჰეჯირების ანგარიშგებას მოგებასა თუ ზარალში მერყეობის მართვის მიზნით.

(i) სავალუტო რისკი

ჯგუფი ექვემდებარება სავალუტო რისკს, გაყიდვებთან, შესყიდვებთან და სესხებსა და კრედიტებთან მიმართებაში, რომლებიც ჯგუფის საწარმოების სამუშაო ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში არის დენომინირებული. ვალუტა, რომელშიც ძირითადად დენომინირებულია ეს ოპერაციები არის აშშ დოლარი.

პროცენტი სესხებზე სესხის ვალუტაშია დენომინირებული. როგორც წესი, კრედიტები დენომინირებულია ვალუტებში, რომლებიც ჯგუფის შესაბამისი ოპერაციებიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებს შეესაბამება (ძირითადად აშშ დოლარი). ეს წარმოქმნის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, წარმოებული ხელშეკრულებების გაფორმების აუცილებლობის გარეშე.

ჯგუფს არ გააჩნია სავალუტო რისკის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ სავალუტო რისკი შესუსტებულია, რადგან შემოსავლის ოპერაციების მნიშვნელოვანი ნაწილი აშშ დოლარშია დენომინირებული.

სავალუტო რისკზე დაქვემდებარება

ჯგუფის დაქვემდებარება უცხოური ვალუტის რისკზე ნომინალური ოდენობების მიხედვით, იყო შემდეგი:

ჯგუფი

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2022	ევროში დენომინირებული 2022	აშშ დოლარში დენომინირებული 2021	ევროში დენომინირებული 2021
31 დეკემბერი				
მისაღები დივიდენდები	68,483	-	78,509	-
გაცემული სესხები	371,301	-	373,985	-
სავაჭრო მოთხოვნები	852	-	9,650	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5,250	-	8,833	-
სესხები და კრედიტები	(57,722)	-	(90,600)	-
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(10,265)	(1,333)	(7,207)	(1,665)
წმინდა დაქვემდებარება	377,899	(1,333)	373,170	(1,665)

წლის განმავლობაში გამოიყენებოდა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სპოტ-კურსი	
	2022	2021	2022	2021
1 აშშ დოლარი	2.9156	3.2209	2.7020	3.0976
1 ევრო	3.0792	3.8140	2.8844	3.5040

მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის კურსის გონივრული შესაძლო გამყარება, ქვემოთ მითითებულის შესაბამისად, ყველა სხვა ვალუტასთან მიმართებაში 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეამცირებდა(გაზრდიდა) მოგებას ან ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. აღნიშნული ანალიზი დაფუძნებულია უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ისეთ ცვლილებაზე, რომელსაც ჯგუფი მიიჩნევს გონივრულად შესაძლებელს, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი გაკეთდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

ჯგუფი

'000 ლარი	ლარის გამყარება	შესუსტება ლარის
31 დეკემბერი 2022		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(37,790)	37,790
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	133	(133)
31 დეკემბერი 2021		
აშშ დოლარი (10%-იანი მოძრაობა)	(37,317)	37,317
ევრო (10%-იანი მოძრაობა)	167	(167)

ზემოაღნიშნული ვალუტების მიმართ ლარის შესუსტებას 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ექნებოდა იგივე ოდენობის, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოაღნიშნულ ვალუტებზე, ზემოთ ნაჩვენებ თანხებთან მიმართებაში, იმ პირობით, რომ ყველა სხვა ცვლადი მუდმივი დარჩებოდა.

(ii) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, პირველ რიგში, მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადგანაკვეთიანი სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს „ჯგუფი“ დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. თუმცა, ახალი სესხებისა და კრედიტების აღებისას ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იმის გადასაწყვეტად, იქნება თუ არა ფიქსირებული ან ცვლადი განაკვეთი მეტად სასურველი „ჯგუფისთვის“ მოსალოდნელი პერიოდის განმავლობაში, დაფარვის ვადის დადგომამდე.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფის არცერთი ფინანსური აქტივი და ვალდებულება არ ატარებს ცვლად საპროცენტო განაკვეთს, შესაბამისად ჯგუფი არსებითად არ არის დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს.

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი სასესხო ინსტრუმენტებისთვის

ჯგუფი არ აღრიცხავს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე სასესხო ფინანსურ ინსტრუმენტს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. შესაბამისად, ცვლილება საპროცენტო განაკვეთებში საანგარიშგებო თარიღისთვის არ იმოქმედებდა მოგებაზე ან ზარალზე, ან კაპიტალზე.

(iii) სხვა საბაზრო ფასის რისკი

კაპიტალის ფასების რისკი წარმოიქმნება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული კაპიტალის ინვესტიციებისგან, რომლებიც არ არის შესული ლისტინგში.

ჯგუფის წინაშე დგას რისკი იმისა, რომ ოქროსა და სპილენძის კონცენტრატის ფასის ცვლილებას უარყოფითი გავლენა ექნება ჯგუფის ფინანსურ შედეგებზე. ფაქტორები, რომლებმაც შესაძლოა იმოქმედონ ამგვარ ფასებზე მოიცავს პოლიტიკურ ცვლილებებს, მოთხოვნას და მიწოდებას, ტექნოლოგიურ და სხვა საბაზრო პირობებს.

25. შვილობილი კომპანიები

კომპანიას არ ჰყავს მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

ქვემოთ წარმოდგენილია ჯგუფის შვილობილი კომპანიების სია.

შვილობილი კომპანია	რეგისტრაციის ქვეყანა	2022	2021
		საკუთრება/ ხმის უფლება	საკუთრება/ ხმის უფლება
შპს „ბელაზ კავკაზ ტრანს სერვის“	საქართველო	50%	50%
შპს „ტრანს ფეთქ მზიდი“	საქართველო	50%	50%

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა რომ ჯგუფი აკონტროლებს შპს „ბელაზ კავკაზ ტრანს სერვისს“ და შპს „ტრანს ფეთქ მზიდს“, სხვა აქციონერებთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

კომპანიამ გამოიყენა გათავისუფლება, რომ არ მოამზადოს და წარადგინოს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება და ინდივიდუალური მმართველობითი ანგარიში საქართველოს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგების და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურში (SARAS) იმ საფუძველზე, რომ შპს „ბელაზ კავკაზ ტრანსის“ და შპს „ტრანს ფეთქ მზიდის“ ფინანსური შედეგები არის არა-არსებითი წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის და წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება იქნება წარდგენილი SARAS-ში. გამოყენებული გათავისუფლება შეესაბამება SARAS-ის 2020 წლის 30 ივლისით დათარიღებულ სარეკომენდაციო მითითებას ფინანსური ანგარიშგებისა და მმართველობითი ანგარიშის წარდგენის შესახებ.

26. ვალდებულებები

ჯგუფი სხვადასხვა სახელმწიფო კანონს და რეგულაციას ექვემდებარება, რომლებიც ჰაერის დამაბინძურებელ ემისიებს, მავნე ნივთიერებების, მავნე ნარჩენების და სხვა ტოქსიკური მასალების გამოყოფას, დამუშავებას, შენახვასა და განკარგვას ეხება.

2018 წლის განმავლობაში, ჯგუფის ხელმძღვანელობამ საჯაროდ გამოუცხადა ჩართულ მხარეებს, რომ ჯგუფი გასწევს საწარმოო ტერიტორიაზე მომავალი გარემოს დაბინძურების შემცირებაზე მიმართულ ხარჯებს. 2020 და 2022 წლების განმავლობაში, ჯგუფმა დაიქირავა დამოუკიდებელი კონსულტანტი იმის დასადასტურებლად, რომ ჯგუფი შესაბამისობაშია ზემოაღნიშნულ ვალდებულებასთან. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფმა მთლიანად შეასრულა მისი ხარჯების გაწევის ვალდებულება, როგორც არის ახალი სტრუქტურების აშენება საბადოს და მის გარშემო არსებული ტერიტორიის შემდგომი დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად.

27. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. ჯგუფს არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშობა ჯგუფის ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ ჯგუფი არ მოიპოვებს ადეკვატურ სადაზღვევო დაფარვას, იარსებებს რისკი, რომ ზარალს ან კონკრეტული აქტივების განადგურებას ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ოპერაციებზე და ფინანსურ პოზიციაზე.

(b) სასამართლო დავა

ჯგუფი მოპასუხის სახით ჩართული იყო სს „არემჯი კოპერსა“ (მოპასუხე) და „ჯორჯიან კოპერს“ (მოსარჩელე) შორის 2003 წელს აღძრულ საქმეში, რომელიც ეხებოდა ხელშეკრულებას ანგარიშსწორების შესახებ:

სასამართლო პროცესი ეხებოდა სს „არემჯი კოპერი“-ის მიერ შპს „Glencor“-სგან სპილენძ-ოქროს კონცენტრატის რეალიზაციისთვის აღებულ ავანსს. გარიგება 1998 წელს განხორციელდა და ეფუძნებოდა მხარეთა შორის დადებულ სპილენძ-ოქროს გაყიდვა-შესყიდვის ჩვეულებრივ სახელშეკრულებო პირობებს. შემდგომში, მოთხოვნა სს „არემჯი კოპერი“-ის მიერ მიღებულ ავანსზე შპს „Glencor“-ისგან (ჯგუფთან არადაკავშირებული მხარე) „Georgia Copper AG“-ს გადაეცა (ჯგუფთან არადაკავშირებული მხარე). „Georgia Copper AG“-მ შეიტანა სარჩელი სს „არემჯი კოპერი“-ს წინააღმდეგ მოითხოვდა რა მისგან აღნიშნული ავანსის დაბრუნებას. სს „არემჯი კოპერი“ არ ეთანხმება ბრალდებას, რამეთუ მათ შეასრულეს საავანსო ვალდებულებები და ავანსი მთლიანად იქნა გაქვითული.

2016 წლის 22 აპრილს და 19 მაისს სს „არემჯი კოპერმა“ შვეიცარიის იურიდიული ფირმის, „Homburger AG“-გან მიიღო ინფორმაცია ელექტრონული ფოსტით, რომ ცუგის კანტონის (შვეიცარია) სასამართლოს 2014 წლის 12 ივნისის გადაწყვეტილების თანახმად, მომჩივანის სასარგებლოდ უნდა გადახდილიყო შემდეგი თანხები:

3,067 ათასი აშშ დოლარი ზიანისთვის და პროცენტი (9%) 1,998 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით.

მოპასუხე დავობს, რომ ზემოთ ხსენებული გადაწყვეტილება გაიცა საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით, მოპასუხის წინასწარი შეტყობინების გარეშე. სს „არემჯი კოპერმა“ გაასაჩივრა ცუგის კანტონის სასამართლოს გადაწყვეტილება და წარადგინა დოკუმენტაცია, რომლითაც დასტურდებოდა, რომ მოპასუხეს არ ჰქონდა რაიმე სახის ვალდებულება სარჩელთან მიმართებაში.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაცემად დამტკიცების თარიღისათვის სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილება ჯერ კიდევ არ არის მიღებული. თუმცა, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფმა შეასრულა ხელშეკრულებით განსაზღვრული ყველა პირობა, აქვთ ყველა საჭირო დოკუმენტაცია აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით და სჯერათ, რომ დავა მათ სასარგებლოდ გადაწყდება.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მას კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხშირი ცვლილებები ახასიათებს, რაც ხშირად გაურკვეველი, ურთიერთგამომრიცხავი და განსხვავებული ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო წელი ღია რჩება საგადასახადო უწყებების მიერ განსახილველად, სამი თანმიმდევრული კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, კონკრეტულ ვითარებებში საგადასახადო წელი შესაძლოა უფრო დიდი ხნით დარჩეს ღია.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს ჯგუფისეული ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) საოპერაციო რისკები

სამთო-მომპოვებელი სამუშაოები მათი ხასიათიდან გამომდინარე მრავალ საოპერაციო რისკს და ფაქტორს ექვემდებარება, რომლებიც ზოგადად ჯგუფის კონტროლს სცდება და შესაძლოა იმოქმედოს ჯგუფის საქმიანობაზე, საოპერაციო შედეგებსა და ფულად ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავს (მაგრამ არ შემოიფარგლება) შემდეგ ფაქტორებს: (i) მიწისა და წყლის დაუგეგმავი პირობები და ნეგატიური მოთხოვნები წყალთან დაკავშირებულ უფლებებზე, (ii) გეოლოგიური პრობლემები, მათ შორის მიწისძვრები და სხვა ბუნებრივი კატასტროფები, (iii) მეტალურგიული და სხვა დამუშავების პრობლემები, (iv) უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების წარმოშობა და სხვა ფორსმაჟორული ვითარებები, (v) მადნის მოსალოდნელზე დაბალი შემცველობა ან ამოღებადობის განაკვეთები, (vi) უბედური შემთხვევები, (vii) საჭირო სახელმწიფო ნებართვების მიღების შეფერხება ან მიუღებლობა, (viii) სასამართლო საქმეთ წარმოების შედეგები, მათ შორის სააგენტო გადაწყვეტილებების გასაჩივრება, (ix) საძიებო და განვითარების სამუშაოებთან დაკავშირებული გაურკვევლობები, (x) შეფერხებები ტრანსპორტირებაში, (xi) შრომითი დავები, (xii) დამაკმაყოფილებელი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობა, (xiii) მასალების და ხელსაწყოების ხელმიუწვდომლობა, (xiv) მოწყობილობების ან პროცესების გაუმართაობა სპეციფიკაციების ან მოლოდინების შესაბამისად, (xv) მოულოდნელი სირთულეები, რომლებიც ითვალისწინებს შემენილ ოპერაციებს და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას და (xvi) ფინანსური მცდელობების შედეგები და ფინანსური ბაზრის პირობები.

(e) საკრედიტო ვალდებულებები

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფს აქვს 150 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით საკრედიტო ხაზი სს „საქართველოს ბანკთან“ (იხ. შენიშვნა 21(a)). საკრედიტო ხაზის დაფარვის ვადა არის 2032 წელი. საკრედიტო ხაზის ნაწილის სახით, ნებისმიერი კონტრაქტის დეფოლტის შემთხვევაში, ხელშეკრულების ფარგლებში, ყველა დაკავშირებული მხარის კომპანიები ერთობლივად არიან პასუხისმგებელნი საკრედიტო ხაზის მთლიან გატანილ ოდენობაზე. საკრედიტო ხაზზე მოლაპარაკებები განხორციელდა, როგორც გარიგება დამოუკიდებელ მხარეებს შორის, გამოშვებაზე ნამატის გარეშე.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, საკრედიტო ხაზის დაუფარავი ოდენობა, გარდა გატანილი საკრედიტო ხაზისა (ყველა მხარის მიერ), იყო 307 მილიონი ლარი (2021: 352 მილიონი ლარი). დაუფარავი საკრედიტო ვალდებულებების ოდენობები (იხილეთ შენიშვნა 24(c)) წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომელიც იქნებოდა აღიარებული საანგარიშგებო თარიღისთვის თუ კონტრაქტები ვერ დააკმაყოფილებდნენ მათ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. შესაბამისად, ზემოთ წარმოდგენილი მთლიანი დაუფარავი სახელშეკრულებო ვალდებულებები, არ წარმოადგენს თანხის აუცილებლად გადინების ვალდებულებას, ვინაიდან აღნიშნულს შეიძლება ვადა გაუვიდეს ან იქნეს შეწყვეტილი კომპანიის მხრიდან დაფინანსების გარეშე.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრისთვის და წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაცემად დამტკიცების თარიღისთვის, დაკავშირებული მხარეები არ ავლენენ ფინანსური სირთულეების ნიშნებს და აკმაყოფილებენ სესხების დაფარვის გრაფიკს, შესაბამისად ფინანსური ინსტრუმენტი 1-ელ ეტაპზეა განაწილებული. აღნიშნულის გათვალისწინებით, გირაოს დაქვემდებარებული აქტივების დონისა (იხ. შენიშვნა 11 (b)) და დაკავშირებული მხარის საწარმოების საკრედიტო ხარისხის შესახებ ინფორმაციის შეფასების შემდეგ (დაკავშირებული მხარეების შესაბამისი საკრედიტო რეიტინგებისთვის, იხილეთ შენიშვნა 24(c)) - მაგალითად მათი შედეგები სასესხო ხელშეკრულების ფარგლებში და ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები - ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის არა-არსებითი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის (იხილეთ შენიშვნა 24(c)).

28. დაკავშირებული მხარეები

(a) კონტროლის ურთიერთობები

2021 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანია არის შპს „მაინინგ ინვესტმენტსი“, რეგისტრირებული საქართველოში. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის საბოლოო მშობელი კომპანია არის შპს "Aegis Investments" (2021 წლის 31 დეკემბერი: Eulachon Limited). ჯგუფზე საბოლოო კონტროლის მქონე მხარე არის დიმიტრი ტროიციკი.

კომპანიის მშობელი კომპანიები არ გამოსცემენ საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას.

(b) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგი ანაზღაურება, რომელიც შესულია ადმინისტრაციულ ხარჯებში (იხილეთ შენიშვნა 8):

'000 ლარი	2022	2021
ხელფასები და ბონუსები	3,147	3,181
დასაქმების შეწყვეტის სარგებელი*	2,842	-

* 2022 წელს, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის გარკვეულმა წევრებმა მიიღეს 2,842 ათასი ლარის ოდენობით დასაქმების შეწყვეტასთან დაკავშირებული სარგებელი (2021: ნული).

(c) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

ჯგუფის ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია ქვემოთ:

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	
	2022	2021	2022	2021
საქონლის რეალიზაცია:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები (შეტანილი სხვა შემოსავალში)	13,468	8,850	-	-
სხვა	762	652	394	399
გაწეული მომსახურება:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები	63,383	54,544	-	-
სხვა	1,091	11	-	-
შემოსავალი დივიდენდებიდან:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები*	-	-	68,483	78,509

ყველა დაუფარავი ნაშთი დაკავშირებული მხარეების მიმართ, გარდა მისაღები დივიდენდისა, უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული ფულადი სახსრებით საანგარიშგებო თარიღიდან 6 თვის განმავლობაში. არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

*მოძრაობა დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღებ დივიდენდებში წარმოდგენილია წინამდებარე კონსოლიდირებული ანგარიშგების შენიშვნებში 10 და 14.

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	გარიგების ღირებულება		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	
	2022	2021	2022	2021
საქონლის შესყიდვა:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები*	92,762	71,612	104,592	75,238
სხვა	91,821	49,363	48,720	33,899
მიღებული მომსახურება:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები	17,955	15,915	-	-
სხვა	4,594	2,315	-	656

ყველა დაუფარავი ნაშთი დაკავშირებული მხარეების მიმართ, გარდა მისაღები დივიდენდებისა და გაცემული სესხებისა, უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული საანგარიშგებო თარიღიდან 6 თვის განმავლობაში. არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

(iii) სესხები

'000 ლარი	ნასესხები სახსრები		დაუფარავი ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	
	2022	2021	2022	2021
სესხები და კრედიტები:				
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები	197,864	186,491	33,229	63,035
გაცემული სესხები:				
მესაკუთრე	-	45	45	45
იმავე დონის შვილობილი საწარმოები	-	-	-	-
სხვა	114,405	95,191	371,560	373,986

სესხებისა და კრედიტების და გაცემული სესხების ვადები და პირობები წარმოდგენილია შენიშვნებში 21 და 16, შესაბამისად.

2022 წელს გაცემულ სესხებზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა 39, 586 ათასი ლარი შეადგინა (2021: 32,459 ათასი ლარი).

2022 წელს მიღებულ სესხებზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა შეადგინა 4,617 ათასი ლარი (2021: 7,924 ათასი ლარი).

*2022 წლის განმავლობაში, ჯგუფმა შეიძინა 4,959 ათასი ლარის ოდენობით ლიცენზია დაკავშირებული მხარისგან, რომელიც „საქონლის შეძენაში“ არის შეტანილი.

(iv) წილობრივი ინვესტიციები

’000 ლარი	გარიგების ღირებულება		ნაშთი 31 დეკემბრისთვის	
	2022	2021	2022	2021
წილობრივი ინვესტიციები იმავე დონის შვილობილი საწარმოები	(6,326)	3,136	9,392	15,718

(v) საკრედიტო ვალდებულებები

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის, ჯგუფი დაკავშირებული მხარეების დავალიანების გარანტი იყო (იხ. შენიშვნა 27(e)).

29. შეფასების საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე, გარდა ინვესტიციებისა, რომლებიც კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სავაჭრო მოთხოვნებისა (რომლებიც წინასწარ განსაზღვრულ ფასებს ექვემდებარება) რომლებიც კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ანა ზარალში ასახვით, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

30. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ წარმოდგენილი სააღრიცხვო პოლიტიკები თანმიმდევრულად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში, და თანმიმდევრულად იქნა გამოყენებული ჯგუფის საწარმოების მიერ.

(a) კონსოლიდაციის საფუძველი

(i) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენს ჯგუფის მიერ კონტროლირებულ საწარმოებს. ჯგუფი აკონტროლებს საწარმოს, როდესაც ის ექვემდებარება ან როდესაც მას აქვს უფლება ცვლად ამონაგებზე საწარმოში მისი ჩართულობიდან და როდესაც მას შესწევს უნარი იმოქმედოს ამგვარ ამონაგებზე საწარმოში მისი უფლებამოსილების გამოყენებით. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგება შესულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კონტროლის დაწყების თარიღიდან, მისი დასრულების თარიღამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკები შეიცვალა, როდესაც საჭირო გახდა მათი ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკებზე მორგება. შვილობილ კომპანიაში არამაკონტროლებელ წილზე მიკუთვნებადი ზარალი, მიკუთვნებულია არამაკონტროლებელ წილებზე მიუხედავად იმისა, იწვევს ეს თუ არა არამაკონტროლებელი წილის უარყოფით (დეფიციტურ) ნაშთს.

(ii) კონსოლიდაციისას ელიმინირებული ოპერაციები

შიდა-ჯგუფური ნაშთები და ტრანზაქციები, ასევე შიდა-ჯგუფური ოპერაციებისას წარმოქმნილი ნებისმიერი არა-რეალიზებული შემოსავალი და ხარჯები არის ელიმინირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას.

(b) შემოსავლის აღიარება

(i) საქონელი

ჯგუფის სპილენძ-ოქროს, ოქრო-პოლიმეტალის და ცემენტ-სპილენძის კონცენტრატების მომხმარებლებზე გაყიდვების სახელშეკრულებო პირობები იძლევა ფასის კორექტირების საშუალებას ხელშეკრულებაში დადგენილი შესაბამისი კოტირების წერტილისთვის არსებული საბაზრო ფასის მიხედვით. აღნიშნულს ეწოდება "წინასწარი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებები" და მდგომარეობს იმაში, რომ სპილენძ-ოქროს და ოქრო-პოლიმეტალის კონცენტრატების გაყიდვის ფასი დაფუძნებულია საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებულ სპოტ ფასებზე კონკრეტული მომავალი თარიღისთვის, კლიენტზე მიწოდების შემდეგ (კოტირების პერიოდის ან "QP"). გაყიდვის ფასის კორექტირებები დაფუძნებულია მოძრაობაზე კოტირებულ საბაზრო ფასებში, კოტირების პერიოდის ბოლომდე. პერიოდი წინასწარი ინვოისის გაცემისა და კოტირების პერიოდის ბოლომდე შეიძლება მერყეობდეს 1-დან 3 თვემდე.

შემოსავალი აღიარდება როდესაც კონტროლი საქონელზე მომხმარებელს გადაეცემა, დროის იმ მომენტში, როდესაც კონცენტრატი ჯგუფის საბადოს ტერიტორიაზე სარკინიგზო ვაგონებზე დაიტვირთება. შემოსავალი ფასდება ჯგუფის მოლოდინით იმ ოდენობისა, რომლის მიღების უფლებაც ექნება, რაც წარმოადგენს იმ ფასის მიახლოებას, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია კოტირების პერიოდის ბოლოს, ანუ ფორვარდული ფასი, და აღიარდება შესაბამისი სავაჭრო მოთხოვნა.

წინასწარი ფასწარმოქმნის ხელშეკრულებებისთვის, ნებისმიერი მომავალი ცვლილება რომელიც კოტირების პერიოდის განმავლობაში ხდება ჩართულია წინასწარი ფასებით განსაზღვრულ სავაჭრო მოთხოვნებში და შესაბამისად, განიხილება ფასს 9-ის და არა ფასს 15-ის ფარგლებში. საქონლის ფასზე დაქვემდებარების გათვალისწინებით, აღნიშნული წინასწარი ფასებით განსაზღვრული სავაჭრო მოთხოვნები ვერ აკმაყოფილებს ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირებას ფასს 9-ის ფარგლებში და მაშასადამე, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან მისი დაფარვის თარიღამდე. აღნიშნული სამართლიანი ღირებულების შემდგომი ცვლილებები აღიარდება მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ყველა პერიოდში და წარმოდგენილია მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლისგან განცალკევებით "სამართლიანი ღირებულების შემოსავალი/ზარალი წინასწარი ფასით განსაზღვრულ სავაჭრო მოთხოვნებზე" ნაწილის სახით (არსებითობის შემთხვევაში). სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები კოტირების პერიოდის განმავლობაში და მის დასრულებამდე, ფასდება სპილენძ-ოქროს, ოქრო-პოლიმეტალის და ცემენტ-სპილენძის კონცენტრატების განახლებული ფორვარდული საბაზრო ფასების გამოყენებით.

გადახდის პირობები: როდესაც გაყიდვის გარიგება დგება, კონტრაქტის იხდის მთლიანი წინასწარი ღირებულების 90%-ს, ქვემოთ ჩამოთვლილი დოკუმენტაციის მიღებისას:

- ჰოლდინგის სერტიფიკატი;
- გამყიდველის წინასწარი ინვოისი;
- წინასწარი წონის, ტენიანობის და ანალიზის სერტიფიკატები.

საბოლოო გადახდა უნდა განხორციელდეს საბოლოო ანალიზების თარიღიდან 3 საბანკო დღის განმავლობაში, როდესაც წონები და ფასები ცნობილია.

(ii) მომსახურება

ჯგუფი შემოსავალს გამოიმუშავებს შპს "არემჯი გოლდზე" გაწეული სხვადასხვა მომსახურებიდან, რომელიც საბადოს საქმიანობას უკავშირდება (ბურღვა, აფეთქება, ტრანსპორტირება და ა.შ.). ჯგუფი ასკვნის, რომ მომსახურების გაწევიდან მიღებული შემოსავალი უნდა აღიარდეს გარკვეული დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად, რადგან მომხმარებელი თანადროულად იღებს და მოიხმარს ჯგუფის მიერ მიწოდებულ სარგებელს. მომსახურების ანგარიში წარდგენილია და გადახდა უნდა განხორციელდეს მომსახურების დასრულებისას და ინვოისის გაცემისას. მომსახურების მოკლევადიანი ხასიათის გათვალისწინებით (1-2 დღე), შემოსავალი მომსახურებისთვის აღიარდება გამარტივების მიზნებისთვის მათი დასრულებისას.

(c) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

ჯგუფის ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- საპროცენტო ხარჯი;
- დისკონტის პოზიციის დახურვიდან მიღებული შემოსავალი/ხარჯი;
- უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებზე;

„ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის მიხედვით:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე.

საპროცენტო შემოსავლების და ხარჯების გაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული) ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით, მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი ანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის, ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უბრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის მეთოდს.

უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება წმინდა საფუძველზე, როგორც ფინანსური შემოსავალი ან ფინანსური ხარჯი, იმის გათვალისწინებით თუ სად აქვს ადგილი უცხოური ვალუტის მოძრაობას - წმინდა ამონაგების თუ წმინდა ზარალის პოზიციაში.

უცხოური ვალუტა

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ჯგუფის საწარმოების შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, კომპანიის სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს სხვაობას პერიოდის დასაწყისში არსებულ სამუშაო ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას (კორექტირებული ეფექტური პროცენტით და გადახდებით პერიოდის განმავლობაში) და უცხოურ ვალუტაში დენომინირებულ ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელიც კონვერტირებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული არაფულადი ერთეულები, რომლებიც შეფასებულია პირვანდელი ღირებულებით, კონვერტირებულია ოპერაციის თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(d) დასაქმებულთა გასამრჯელოები

დასაქმებულთა მოკლევადიანი გასამრჯელოები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და ხარჯად აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმების ფარგლებში, თუ ჯგუფს ექნება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ეს თანხა დაქირავებული პირის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად და როდესაც ამგვარი ვალდებულება საიმედოდ შეიძლება იყოს შეფასებული.

(e) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე გადასახადს. მოგების გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება საწარმოთა გაერთიანებას, ან პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღისათვის. მიმდინარე გადასახადის ხარჯი ასევე მოიცავს წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერ კორექტირებას. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება აგრეთვე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი განაწილების თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს და მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა საფინანსო დაწესებულებებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა მოგვიანებით.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. მთავარ საგადასახადო ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას, როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა მოგების განაწილებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს ხარჯებსა და სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვრულ მოცულობაზე მეტი წარმომადგენლობითი ხარჯები.

საგადასახადო ანაზღაურება ხელმისაწვდომია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილ მიმდინარე გადასახადზე, თუ ასეთი მოგება განაწილდება 2017 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება როგორც ხარჯი დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან იმ პერიოდისა რომლისთვისაც გადახდილ იქნა დივიდენდი.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს მოგების გადასახადის იმ კონკრეტულ ოპერაციებზე დარიცხვას, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობებს, უფასო მიწოდებები და ზღვარს გადაცდენილი წარმომადგენლობითი ხარჯები. ჯგუფი ამგვარი ოპერაციის დაბეგვრას არ განიხილავს ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) ფარგლებში და გადასახადს ამგვარ ერთეულებზე აღრიცხავს როგორც გადასახადებს, მოგების გადასახადის გარდა.

(f) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები ფასდება, როგორც თვითღირებულებას გამოკლებული დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. მიწა ფასდება თვითღირებულებით, გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

თვითღირებულება მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. საკუთარი ძალებით შექმნილი აქტივის თვითღირებულება შედგება მასალების, შრომითი და ნებისმიერი პირდაპირი დანახარჯებისგან, რომელიც საჭიროა აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოსაყვანად, აგრეთვე სესხის ღირებულების კაპიტალიზაციის, აქტივის დემონტაჟის, მოცილების და გამწმენდი სამუშაოების ჩატარების ღირებულებას. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ძირითადი საშუალების ღირებულების ნაწილის სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვან ნაწილებს განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ისინი აღირიცხება როგორც ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულები (ძირითადი კომპონენტები).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში სხვა შემოსავლის ან სხვა ხარჯების ფარგლებში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალების კომპონენტის ჩანაცვლების ხარჯი აღიარდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში თუ მოსალოდნელია, რომ კომპონენტში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი ჯგუფში შემოედინება, და მისი ღირებულება სანდოდ შეიძლება შეფასდეს. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მოვლა-შენახვის ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

გადახსნის საწარმოო ხარჯები, რომლებიც მომავალში მოსაპოვებელ მადანთან წვდომას აუზრუნველებს, აღიარდება სამთო-მომპოვებელი ქონების დამატებად მხოლოდ და მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გათვალისწინებული იქნება ქვემოთ ჩამოთვლილი ყველა კრიტერიუმი:

- სავარაუდოა, რომ მომავალი ეკონომიკური სარგებელი საწარმოში შემოედინება;
- საწარმოს შეუძლია მოახდინოს იმ მადნის კომპონენტის იდენტიფიცირება, რომელთანაც წვდომა იქნა გაუზრუნველებული; და
- გადახსნის საქმიანობებთან დაკავშირებული ხარჯები, რომლებიც კომპონენტს უკავშირდება, ობიექტურად შეიძლება შეფასდეს.

ჯგუფი წარმოების ყველაზე შესაფერისი საზომის სახით იყენებს, გასანადგურებელი ნარჩენების მოსალოდნელი მოცულობის (ტონა) თანაფარდობას მოსალოდნელი მადნის მოცულობასთან (ტონა), რათა გაანაწილოს გადახსნის ხარჯები წარმოებულ მარაგებსა და გადახსნის საქმიანობის აქტივს შორის.

(iii) ცვეთა

ძირითადი საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მოყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შექმნილი აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ანგარიშდება აქტივის თვითღირებულებას გამოკლებული ნარჩენი ღირებულებით. ფასდება ინდივიდუალური აქტივების მნიშვნელოვანი კომპონენტები და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო მომსახურების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განცალკევებით ხორციელდება.

როგორც წესი, ცვეთა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, ვინაიდან ეს საუკეთესოდ წარმოაჩენს აქტივში განივთებული, მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

საბადოს ქონება შედგება გადახსნის საქმიანობის აქტივისგან, რომელსაც ცვეთა ერიცხება ერთეულის წარმოების მეთოდის მიხედვით.

მნიშვნელოვანი, ძირითადი საშუალებების ერთეულების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადები, მიმდინარე და შესადარის პერიოდებში, შემდეგია:

• მანქანა დანადგარები	9 წელი;
• სატრანსპორტო საშუალებები	6-7 წელი;
• კაშხლები და გზები	8 წელი;
• შენობა-ნაგებობები	16-17 წელი;
• საბადოს ქონება	„წარმოების ერთეულის“ მეთოდი;
• კაპიტალიზებული რეკულტივაციის ანარიცხი (აქტივი)	9 წელი;
• სხვა	5 წელი;

ცვეთის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(გ) არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის მიერ შეძენილი არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასრული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

შემდგომი დანახარჯის კაპიტალიზაცია ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ის ზრდის მასთან დაკავშირებულ კონკრეტულ აქტივში განივთვლულ მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს. ყველა სხვა დანახარჯი, მათ შორის კომპანიის შიგნით გენერირებულ გუდვილსა და ბრენდებზე გაწეული ხარჯები, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში მათი გაწევისთანავე.

(i) საძიებო და საშემფასებლო დანახარჯი

კაპიტალიზებული დანახარჯი მოიცავს მასალების, პირდაპირი შრომისა და ზედნადები ხარჯების თვითღირებულებას, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ მუშა მდგომარეობაში მოყვანას და ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. ახალი მადნეულის ძიებისა და შეფასებასთან, არსებული მადნის მინერალიზაციის განსაზღვრასთან, ასევე წარმოების სიმძლავრის დადგენასა და გაფართოებასთან დაკავშირებით გაწეული დანახარჯი, კაპიტალიზდება ეკონომიკური შეფასების დასრულებისთანავე, რაც წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის ეკვივალენტურია, ამ დროს იწყება ხარჯების ამორტიზაცია, ქვემოთ წარმოდგენილის მიხედვით. აღნიშნული ეკონომიკური შეფასება განსხვავდება წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლისგან, რადგან ზოგიერთი ინფორმაცია, რომელიც როგორც წესი წინასწარი მიზანშეწონილობის შესწავლის დროს განისაზღვრება, ამის ნაცვლად მიიღება არსებული საბადოდან ან მისი განვითარებიდან. ეს ინფორმაცია, იმ საბადოს ქონებასთან დაკავშირებით არსებულ ცოდნასთან ერთად, რომლიდანაც უკვე ხდება მოპოვება ან რომელიც განვითარების ეტაპზეა, საშუალებას აძლევს ხელმძღვანელობას დაასკვნას, რომ მეტი ალბათობა არსებობს იმისა, რომ ჯგუფი მოიპოვებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს დანახარჯებიდან.

საძიებო და საშემფასებლო დანახარჯი ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(ii) საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზიები და სხვა არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის მიერ შეძენილი სხვა არამატერიალური აქტივები, რომლებსაც სასრული სასარგებლო მომსახურების ვადები აქვთ, ფასდებიან თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციის და დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

(iii) ამორტიზაცია

საძიებო და საშემფასებლო დანახარჯი

საძიებო და საშემფასებლო დანახარჯი ამორტიზებულია წრფივი მეთოდით საბადოს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე და ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

საძიებო და საშემფასებლო ლიცენზიები და სხვა არამატერიალური აქტივები

ამორტიზაცია გამოითვლება აქტივის თვითღირებულების ან თვითღირებულების ჩამნაცვლებელი სხვა თანხის გათვალისწინებით, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაცია აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით, არამატერიალური აქტივების სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, იმ თარიღიდან, როდესაც ისინი გამოსაყენებლად ხელმისაწვდომი გახდება, რადგან აღნიშნული ყველაზე კარგად ასახავს აქტივში განივთვლული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ფორმას.

მიმდინარე პერიოდისთვის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადებია:

- მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია* 6 წელი (დარჩენილი);
- სხვა (პროგრამული უზრუნველყოფა, ლიცენზიები) 3-4 წელი.

*მინერალური რესურსების მოპოვების ლიცენზია ამორტიზებულია წრფივი მეთოდით საბადოს მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე.

ამორტიზაცია გამოითვლება აქტივის თვითღირებულების ან თვითღირებულების ჩამნაცვლებელი სხვა თანხის გათვალისწინებით, მისი ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ამორტიზაციის მეთოდები, სასარგებლო მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს გადაიხედება და, შესაბამის შემთხვევაში კორექტირდება.

(h) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგების თვითღირებულება გამოიანგარიშება საშუალო შეწონილის პრინციპის საფუძველზე და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებაზე ან დამუშავებაზე და მათი ადგილზე მიწოდებასა და სამუშაო მდგომარეობაში მოსაყვანად საჭირო სხვა ხარჯებს. წარმოებული მარაგების და დაუმთავრებელი წარმოების შემთხვევაში, თვითღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ჩვეულებრივი სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

საქმიანობის ჩვეულებრივად მიმდინარეობის პირობებში, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას, გამოკლებული სავარაუდო დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(i) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

სავაჭრო მოთხოვნები, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თავდაპირველად აღიარდება მათი წარმოშობისას. ყველა სხვა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, როდესაც ჯგუფი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე.

ფინანსური აქტივი (თუ ის არ არის სავაჭრო მოთხოვნა არსებითი საფინანსო კომპონენტის გარეშე) ან ფინანსური ვალდებულება, თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) მის შეძენასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. სავაჭრო მოთხოვნა მნიშვნელოვანი საფინანსო კომპონენტის გარეშე თავდაპირველად აღირიცხება გარიგების ფასით.

(ii) ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება: ამორტიზებული ღირებულებით; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია სავალსე ინსტრუმენტებში; სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ინვესტიცია წილობრივ ინსტრუმენტებში; ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

პირველადი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ჯგუფი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების აღრიცხვის ბიზნეს მოდელს, რა შემთხვევაშიც ყველა ჩართული ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია ბიზნეს მოდელის ცვლილების შემდგომ პირველი სააღრიცხვო პერიოდის პირველივე დღეს.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულად:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ინვესტიცია სავალო ინსტრუმენტებში ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებულად:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომელიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების, რომლებიც არ არის გამიზნული ვაჭრობისთვის, თავდაპირველი აღიარებისას „ჯგუფს“ აქვს შეუქცევადი არჩევანის უფლება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახოს ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული შემდგომი ცვლილებები. ეს არჩევანი კეთდება კონკრეტული ინვესტიციების მიხედვით.

ყველა ფინანსური აქტივი, რომელიც არ კლასიფიცირდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. თავდაპირველი აღიარებისას, „ჯგუფს“ შეუქცევადი არჩევანის უფლება აქვს, ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასების კრიტერიუმებს, შეაფასოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ამგვარი კლასიფიკაცია მთლიანად აღმოფხვრის, ამ მნიშვნელოვნად ამცირებს სააღრიცხვო შეუსაბამოებს, რომლებიც სხვაგვარად წარმოიშვებოდა.

ჯგუფის ფინანსური აქტივები მოიცავს ფინანსური აქტივების შემდეგ კატეგორიებს: სავაჭრო მოთხოვნები და სხვა მოთხოვნები (შენიშვნა 17), ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (შენიშვნა 18), მისაღები დივიდენდები (შენიშვნა 14 (b)), გაცემული სესხები (შენიშვნა 16), გარდა სავაჭრო მოთხოვნებისა (ექვემდებარება წინასწარ ფასწარმოქმნას) ყველა ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. სავაჭრო მოთხოვნები (ექვემდებარება წინასწარ ფასწარმოქმნას) კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით და ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო სამართლიანი ღირებულების ცვლილება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ჯგუფს აქვს სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული წილობრივი ინვესტიციები (შენიშვნა 14(a)).

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები შემდგომ შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით. ამორტიზებული ღირებულება შემცირებულია გაუფასურების ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი, საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი და გაუფასურება აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს საბანკო ნაშთებს, რომელთა დაფარვის ვადა არის სამი თვე ან ნაკლები შემენის თარიღიდან. მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი არა-არსებითია.

ფინანსური ვალდებულებები - კლასიფიკაცია, შემდგომი შეფასება და შემოსულობა და ზარალი

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირდება ისევე როგორც ფასდება - ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ფინანსური ვალდებულება კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით თუ ის არის სავაჭროდ გამიზნული, წარმოებულია ან გამიზნულია ესეთად პირველადი აღიარებისას. სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და წმინდა შემოსულობით და ზარალით, ნებისმიერი საპროცენტო ხარჯის ჩათვლით, და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საპროცენტო ხარჯი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობები და ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ასევე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები მოდიფიცირებულია, ჯგუფმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა მოდიფიცირებული აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი მოდიფიცირება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით.

ჯგუფი ახორციელებს მოცემული მოდიფიცირების არსებითობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მოდიფიცირებული ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს ჯგუფი ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;

- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;
- ცვლილებები ფინანსური აქტივის პირობებში, რომლებიც იწვევს შეუსაბამობას „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის დაფარვის“ კრიტერიუმთან (კონვერტაციის პირობის დამატება).

თუ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული, მოდიფიცირებული აქტივისგან მიღებული ფულადი ნაკადები, არ არის არსებითად შეცვლილი, მაშინ მოდიფიცირების შედეგად ფინანსური აქტივის აღიარება არ წყდება. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი ხელახლა ანგარიშობს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას წარმოქმნილ თანხას აღრიცხავს როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ხელახლა ითვლება როგორც შეცვლილი ან მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება, რომელიც დისკონტირდება აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულებას და არის ამორტიზებული მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსურ ვალდებულების აღიარებას, როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებისგან მიღებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა აღიარებაშეწყვეტილი ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ მოდიფიცირებულ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ მოდიფიცირება (ან გაცვლა) არ იწვევს ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი იყენებს ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების კორექტირებისას გამოყენებულ სააღრიცხვო პოლიტიკას. როდესაც მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას ჯგუფი აღიარებს ესეთი მოდიფიცირებიდან (ან გაცვლიდან) წარმოშობილ, ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულების ნებისმიერ კორექტირებას, მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირების (გაცვლის) თარიღში.

ცვლილებები არსებული ფინანსური ვალდებულებების ფულად ნაკადებში არ მიიჩნევა კორექტირებად, თუ ისინი წარმოიშვა არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგალითად, ბანკების მიერ, საქართველოს ეროვნული ბანკის მხრიდან საკვანძო განაკვეთებში განხორციელებული ცვლილებების შედეგად, წამოწყებული ცვლილებები ფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთებში, თუ სასესხო ხელშეკრულება აძლევს ბანკს ამის უფლებას და ჯგუფს აქვს შესაძლებლობა, მიიღოს გადახდილი განაკვეთი ან დაფაროს სესხი ნომინალური ღირებულებით, ჯარიმის გადახდის გარეშე. საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებისას არსებული საბაზრო განაკვეთის შესაბამისად, ჯგუფი ხელმძღვანელობს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს ნიშნავს, რომ შესაბამისად იცვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთიც.

ჯგუფი აფასებს არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. ჯგუფი ასკვნის, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა საკრედიტო პირობებში;

- კონვერტაციის პირობის დამატება;
- ფინანსური ვალდებულების სუბორდინაციის ცვლილება.

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება მიჩნეულია ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან გადასახადი აღიარებულია ვალის დაფარვიდან მიღებულ მოგებას ან ზარალში. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება არ არის მიჩნეული ვალის დაფარვად, ნებისმიერი გაწეული ხარჯი ან საკომისიო აკორექტირებს ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზებულია მოდიფიცირებული ვალდებულების ნარჩენი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი ნაკადების მიღების სახელშეკრულებო უფლებებს გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც ფინანსური აქტივის ფლობის თითქმის ყველა რისკი და ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ჯგუფი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და ჯგუფი არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ჯგუფი დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემულ აქტივებთან დაკავშირებულ ყველა ან თითქმის ყველა რისკს და ანაზღაურებას. ასეთ შემთხვევებში, გადაცემული აქტივის აღიარება არ წყდება.

ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებები დაკმაყოფილებულია, უქმდება ან ვადა გასდის. ჯგუფი ასევე წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როცა მისი პირობები იცვლება და შეცვლილი ფინანსური ვალდებულებიდან მიღებული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად იცვლება, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებულ პირობებზე დაფუძნებული ახალი ფინანსური ვალდებულება აღიარდება მისი სამართლიანი ღირებულებით.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, გაუქმებულ საბალანსო ღირებულებას შორის და გადახდილ თანხას შორის სხვაობა (ნებისმიერი გადაცემული არაფულადი აქტივების და ნაკისრი ვალდებულებების ჩათვლით) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(v) ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ჯგუფს აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგადაფაროს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

(vi) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება კაპიტალის სახით. დამატებითი ხარჯები პირდაპირ უკავშირდება ჩვეულებრივი აქციების და აქციის ოფციონების გამოშვებას და აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

(j) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფი აღიარებს ზარალის რეზერვებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე:

ჯგუფი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც აღირიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც საანგარიშგებო თარიღისთვის აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა სასესხო ფასიანი ქაღალდები და საბანკო ნაშთები, რომელთათვისაც საკრედიტო რისკი (ანუ ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობა) არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

ზარალის რეზერვები სავაჭრო მოთხოვნებზე და სახელშეკრულებო აქტივებზე ყოველთვის ფასდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი ოდენობით.

ფინანსურ აქტივზე თავდაპირველად აღიარებული საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენად და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისათვის, ჯგუფი ითვალისწინებს დასაბუთებულ და დამხმარე ინფორმაციას რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომი დამატებითი ხარჯებისა და ძალისხმევის გაწევის გარეშე. ეს მოიცავს როგორც ხარისხობრივ ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და ანალიზს, ჯგუფის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, ინფორმირებული საკრედიტო შეფასების და წინდახედულობის პრინციპის გათვალისწინებით.

ჯგუფი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდად მიიჩნევს, როდესაც მას 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვს.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს მიიჩნევს დეფოლტირებულად მაშინ, როდესაც:

- არ არის სავარაუდო, რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს თავის საკრედიტო ვალდებულებებს ჯგუფის მიმართ, ჯგუფის მიერ სესხის უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ესეთის ფლობის შემთხვევაში); ან
- ფინანსურ აქტივი 90 დღეზე მეტია ვადაგადაცილებულია.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევების შედეგად (ან უფრო მოკლე პერიოდში თუ ინსტრუმენტის მოსალოდნელი სასიცოცხლო ვადა 12 თვეზე ნაკლებია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას გამოყენებული მაქსიმალური პერიოდი შეესაბამება მაქსიმალურ სახელშეკრულებო პერიოდს რომლის განმავლობაშიც ჯგუფი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის ალბათობაზე დაფუძნებული სავარაუდო საკრედიტო ზარალი. საკრედიტო ზარალი ფასდება ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულებით (ანუ სხვაობა საწარმოდან ხელშეკრულების მიხედვით მიღებულ ფულად ნაკადებსა და მოსალოდნელ მისაღებ ფულად ნაკადებს შორის).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყველა საანგარიშგებო თარიღისთვის, ჯგუფი აფასებს არის თუ არა ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფასიანი ქაღალდები გაუფასურებული საკრედიტო რისკით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია საკრედიტო რისკით მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

- ემიტენტის ან მსესხებლის არსებითი ფინანსური სირთულეები;
- ხელშეკრულების დარღვევა, მაგალითად დეფოლტი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება;
- ჯგუფის მიერ წინსწრების ან სესხის რესტრუქტურისა იმ პირობებით, რომლებსაც ჯგუფი სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა;
- მოსალოდნელია მსესხებლის გაკოტრება ან სხვა ფინანსური რეორგანიზაცია; ან
- ფინანსური სირთულეების გამო ფასიანი ქაღალდების აქტიური ბაზრის გაქრობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების ზარალის რეზერვი, აკლდება აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებას.

ჩამოწერა

ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება ჩამოწერილია როდესაც ჯგუფს აღარ აქვს მისი მთლიანობაში ან ნაწილობრივ ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს ჩამოსაწერ ოდენობას და ვადებს, იმის მიხედვით არის თუ არა გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ მოხერხდება თანხის ამოღება. ჯგუფი აღარ ელის მნიშვნელოვანი ოდენობის ამოღებას ჩამოწერილი თანხიდან. თუმცა, ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ჯგუფის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(ii) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ჯგუფის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგების გარდა) გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დიდიწილად დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოდიხებებისგან.

ჯგუფის კორპორატიული აქტივები არ ქმნიან ცალკეულ ფულადი ნაკადების შემოდიხებებს და გამოიყენებიან ერთზე მეტი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მიერ. კორპორატიული აქტივები განაწილებულია ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე დასაბუთებულ და თანმიმდევრულ საფუძველზე და მოწმდება გაუფასურებაზე იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შემოწმების ნაწილის სახით რომელსაც კორპორატიული აქტივი მიეკუთვნება.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები დისკონტირდება მათ მიმდინარე ღირებულებაზე, გადასახადების გადახდამდე დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რაც ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო ანაზღაურებად ღირებულებას. გაუფასურების ზარალები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულში შემავალი აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე პროპორციულობის პრინციპით და ამცირებს მას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის, ნებისმიერ მინიშნებაზე იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგენა ხდება, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას ანაზღაურებადი თანხის განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას (გაუფასურების ან ამორტიზაციის გამოკლებით), რაც იქნებოდა განსაზღვრული გაუფასურების ზარალის არ არსებობის შემთხვევაში.

(k) იჯარები

ხელშეკრულების დადებისას, ჯგუფი განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, ჯგუფი ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(l) საკრედიტო ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს ხელშეკრულებებს, რომლის მიხედვითაც ჯგუფს მოეთხოვება კონკრეტული გადახდების განხორციელება, რათა მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი რომელსაც ის გასწევს რადგან კონკრეტული მევალე ვერ ახერხებს გადახდის განხორციელებას მისი ვადის დადგომის დროს, სასესხო ინსტრუმენტის პირობების შესაბამისად.

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით. შემდგომ, ისინი ფასდება ფასს 9-ის მიხედვით განსაზღვრულ ზარალის რეზერვსა და თავდაპირველად აღიარებულ ოდენობას (გამოკლებული, შესაბამისობის შემთხვევაში, ფასს 15-ის პრინციპების მიხედვით აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური ოდენობა) შორის უდიდესით.

(m) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება, როცა ჯგუფს აქვს სანდოდ შეფასებადი, სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების გადასახადებამდე არსებული განაკვეთით დისკონტირებით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, ვალდებულებისთვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(i) ტერიტორიის აღდგენა

ბუნებრივი რესურსების შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, მომხმარებელი პასუხს აგებს სამუშაო ტერიტორიის რეკულტივაციაზე რესურსებით სარგებლობის დასრულების ან რაიმე სხვა მიზნით რესურსებით სარგებლობის შეწყვეტისთანავე და თუ რესურსების მომავალ სარგებლობას ადგილი აღარ აქვს.

შესაბამისი აქტივი აღიარდება ძირითად საშუალებებში. სამუშაო ტერიტორიის აღდგენის ხარჯი განისაზღვრება ვალდებულებების, მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, დასაფარად გასაწევი მოსალოდნელი ხარჯების მიმდინარე ღირებულებით. ფულადი ნაკადები დისკონტირდება გადასახადებამდე არსებული, მიმდინარე ურისკო განაკვეთით. დისკონტის პოზიციის დახურვა აღიარდება ხარჯის სახით მისი გაწევისთანავე და აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ფინანსური ხარჯის სახით. აღდგენასთან დაკავშირებული სავარაუდო მომავალი ხარჯები ყოველწლიურად გადაიხედება და შესაბამისად კორექტირდება. ცვლილებები მოსალოდნელ მომავალ ხარჯებში, აღდგენის ვადებში ან გამოყენებულ დისკონტირების განაკვეთში ემატება ან აკლდება შესაბამისი აქტივების თვითღირებულებას.

ანარიცხების სახით აღიარებული თანხა წარმოადგენს, საანგარიშგებო თარიღისთვის, მიმდინარე ვალდებულების დასაფარად აუცილებელი ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. რისკები და გაურკვევლობები, რომლებიც მრავალ მოვლენას და ვითარებას უკავშირდება, გათვალისწინებულია ანარიცხის საუკეთესო შეფასების განსაზღვრის პროცესში. სამუშაო ტერიტორიის აღდგენის სამომავლო დანახარჯების პროგნოზირებას მნიშვნელოვანი მსჯელობა სჭირდება. მომავალი მოვლენები, რომლებმაც შესაძლოა იმოქმედონ ვალდებულების დასაფარად საჭირო თანხაზე, აისახება ანარიცხის თანხაში, თუ არსებობს მათი წარმოშობის საკმარისი ობიექტური მტკიცებულება.

31. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები, რომლებიც 2022 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა ჯგუფს ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი შესწორებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანის ან გრძელვადიანის სახით (ბასს 1-ის შესწორებები).
- სააღრიცხვო პოლიტიკების განმარტებითი შენიშვნები (ბასს 1-ის და ფასს სტანდარტების პრაქტიკის დებულება 2-ის შესწორებები)
- სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (ბასს 8-ის შესწორებები).

32. შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ, ხელმძღვანელობამ სამთო-სამომპოვებლო გეგმა, მოპოვებადი წიაღისეულის რეზერვების მიმდინარე შეფასებების მიხედვით განაახლა (იხ. შენიშვნა 11 (a)).

სს არემჯი კოპერის

მმართველობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

საანგარიშო წლისთვის, რომელიც დასრულდა

2022 წლის 31 დეკემბერს

საქმიანობის მიმოხილვა

სს არემჯი კოპერი (წარსულში სს მადნეული შემდგომში „კომპანია“) - ამუშავდა 1975 წელს, ხოლო სააქციო საზოგადოების ფორმით ჩამოყალიბდა 1996 წელს; კომპანია რეგისტრირებულია დაბა კაზრეთში, ბოლნისის რაიონში. კომპანია ფლობს მადნეულის საბადოს მინერალური რესურსების კვლევის, მოპოვების და გადამუშავების ლიცენზიას ბოლნისის რაიონში 2041 წლამდე. კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ოქრო-სპილენძის კონცენტრატის წარმოება და გაყიდვა. კომპანიის საქმიანობის თანმდევი პროდუქტია ე.წ. ცემენტირებული ოქრო-სპილენძის კონცენტრატის წარმოება და გაყიდვა.

2022 წლის ბოლოს კომპანიას ჰყავს ორი შვილობილი კომპანია: შპს ბელაზ კავკაზ ტრანს და შპს ტრანს ფეთქ მზიდი, რომლებსაც არ აქვთ მნიშვნელოვანი ოპერაციები. სს არემჯი კოპერი და მისი შვილობილი კომპანიები ერთად მოხსენიებულია როგორც „ჯგუფი“. 2022 წლის ბოლოსთვის კომპანიის 99.6%-ის მფლობელია შპს „Mining Investments“. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი კომპანიაა „Aegis Investments LLC“.

კომპანიის ტექნოლოგიური პროცესი წარმოადგენს ქანებიდან ოქროს და სპილენძის ამოღებას ფლოტაციის ტექნოლოგიური პროცესის საშუალებით. ფლოტაცია წარმოადგენს პროცესს, სადაც წვრილად დაფქვილ ქანებში წყლის და რეაგენტების გამოყენებით (ძირითადად კირის საშუალებით) ხდება კონცენტრატის ანუ იმ ფრაქციის გამოყოფა, რომელიც ყველაზე მეტ ოქროს და სპილენძს შეიცავს. აღნიშნული პროცესის მეშვეობით 2022 წელს გადამუშავდა 2.176 მილიონი ტონა მადანი, რომელშიც სპილენძის შემცველობა იყო 0.30% და ოქროს შემცველობა 1.04 გრამი ტონაზე. წარმოებულმა კონცენტრატმა შეადგინა 30,160 ტონა (მშრალი წონა), რომელშიც სპილენძის შემცველობა იყო საშუალოდ 14.21% და ოქროს შემცველობა 43.03 გრამი ტონაზე. სპილენძის და ოქროს მადნიდან ამოღების კოეფიციენტებმა შეადგინა შესაბამისად 67.7% და 59.78%. კომპანიის კუთვნილ ფაბრიკაში 2020 წლიდან დაიწყო შპს აურამაინის მიერ წარმოებული მადნის გადამუშავება და ოქროს პოლიმეტალური კონცენტრატის წარმოება. 2022 წელს გადამუშავდა 225 ათასი ტონა მადანი, წარმოებული იყო 16,103 ტონა (მშრალი წონა) ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატი, რომელშიც მეტალების შემცველობა იყო შემდეგი: ტყვია 11.20%, თუთია 20.91%, ოქრო 55.95 გრამი ტონაზე და ვერცხლი 490 გრამი ტონაზე.

ფლოტაციის ტექნოლოგიით მხოლოდ გარკვეული ტიპის ე.წ. სულფიდური მადნის გადამუშავება შეიძლება, ამიტომაც კომპანია შესაბამის მადანს იღებს როგორც საკუთარი ე.წ. მადნეულის კარიერიდან ისე შპს არემჯი გოლდის საყდრის საბადოდან. 2023-2028 წლებში დაგეგმილია 4.6 მილიონი ტონა მადნის მოპოვება მადნეულის კარიერიდან და ამავე პერიოდში 6.3 მილიონი ტონა მადნის შესყიდვა შპს არემჯი გოლდიდან. აგრეთვე 2023-2028 წლებში დაგეგმილია შპს აურამაინის 1.5 მილიონი ტონა მადნის მოპოვება და გადამუშავება.

რაც შეეხება კომპანიის საოპერაციო საქმიანობას, 2022 წელს რეალიზაცია გაიზარდა 2021 წლის 440 მილიონი ლარიდან 469 მილიონ ლარამდე. რეალიზაციის ზრდა ძირითადად განპირობებულია ოქრო-პოლიმეტალური კონცენტრატის რეალიზებული რაოდენობის გაზრდით. ამავე დროს გაიზარდა თვითღირებულება 2021 წლის 302 მილიონი ლარიდან 428 მილიონ ლარამდე, რაც გამოწვეულია საყდრის საბადოდან შედარებით ძვირი მადნის შესყიდვით, ზოგადად ინფლაციის გამო ლარში მასალების, დანადგარების და სხვა ხარჯების გაძვირებით. 2022 წელს ხელფასების ხარჯი გაიზარდა 2021 წლის 63.5 მილიონი ლარიდან 80 მილიონ ლარამდე, რაც ძირითადად გამოწვეული იყო 2022 წელს გაზრდილი ბონუსის

ხარჯით. დასაქმებულთა რაოდენობა 2022 წლის ბოლოს გაიზარდა 2,618 თანამშრომლიდან 3,000-მდე. კომპანიაში დასაქმებული თანამშრომლები ინდუსტრიის სპეციფიკიდან გამომდინარე ფლობენ განსაკუთრებულ უნარ-ჩვევებს, რაც უნიკალურია საქართველოსთვის.

კომპანიის საქმიანობა დაკავშირებულ კომპანია შპს არემჯი გოლდთან, კონტრაქტორებთან და ქვეკონტრაქტორებთან ერთად ქმნის მნიშვნელოვან დადებით ეკონომიკურ ეფექტს როგორც დასაქმების, ისე საგადასახადო შემოსავლების კუთხით ბოლნისის და დმანისის მუნიციპალიტეტებში.

კომპანია აგრეთვე ახორციელებს სოციალური დახმარების, კულტურისა და სპორტის მიმართულებით მნიშვნელოვან პროექტებს.

მადნების მოპოვება და გადამუშავება რეგულირდება ლიცენზიების და ნებართვების ფარგლებში. კომპანია ფლობს ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მადნეულის ოქრო-სპილენძ-ბარიტ-პოლიმეტალურ საბადოზე სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების #1005456 ლიცენზიას და შესაბამის ნებართვას მადნის მოპოვებაზე და კონცენტრატის წარმოებაზე.

გარემოს დაცვა

ზოგადი ინფორმაცია

გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის მოთხოვნების და სს „RMG Copper“-ის საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესრულების და ექსპლუატაციის პერიოდში ბუნებრივ გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირების ან/და თავიდან აცილების მიზნით, კომპანიის მიერ შემუშავებულია მოკლევადიანი და გრძელვადიან სამოქმედო გეგმები.

კომპანია სს „RMG Copper“ ახორციელებს გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელ ღონისძიებებს სამოქმედო ღონისძიებათა გეგმა-გრაფიკით განსაზღვრულ ვადებში და საქართველოს კანონმდებლობით დაკისრებულ მოვალეობებს.

წყალი

სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების მართვა

გარემოში სამეურნეო და საყოფაცხოვრებო წყლებით დაბინძურების აღკვეთის მიზნით მიმდინარეობს სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ხორციელდება შესაბამისი ღონისძიებები:

- ✓ ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ადმინისტრაციული და დამხმარე ბლოკების სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო (საკანალიზაციო) წყლების გაწმენდის მიზნით ტერიტორიაზე ფუქციონირებს ბიოლოგიური გაწმენდი ნაგებობა. წარმოქმნილი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების სრულყოფილად გაწმენდის და ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის შეუფერხებლად ფუნქციონირებისთვის კომპანიამ უზრუნველყო ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის წარმადობის გაზრდა.
- ✓ საწარმოს ფუნქციონირებს სანიტარული კვანძები ე.წ. “ბიოტუალეტები”, რომელთა სერვისს და გამწმენდ ნაგებობაში ჩაშვებას უზრუნველყოფს კომპანიის კუთვნილი ასენიზაციის ავტომატქანა.

სანიაღვრე წყლების მართვა

სამთო მოპოვებითი საქმიანობის შედეგად მიწისქვეშა და ზედაპირულ წყლებზე შესაძლო ზემოქმედების წყაროებია:

- კარიერის ზუმფში ფორმირებული კარიერული მჟავე წყლები;
- კარიერისა და სანაყაროებთან მისასვლელი გზების სანიაღვრე წყლები;
- ფუჭი ქანის სანაყაროებზე წარმოქმნილი დრენირებული და ჩამონადენი წყლები;
- კუდსაცავებიდან დრენირებული წყლები;

სს „RMG Copper“-ის მიერ 2022 წლის პერიოდში წარმოებდა სანიაღვრე წყლების სისტემის მოწყობის სამუშაოები კარიერის ტერიტორიაზე დაგროვილი, გზებიდან და სანაყაროების ფერდობებიდან ჩამონადენი წყლების ორგანიზებულად არინების და გაწმენდის მიზნით.

- ✓ კარიერის წყალშემკრებზე მოხვედრილი წყალი კარიერის საფეხურების საშუალებით გროვდება კარიერის ძირში (ზუმფში), საიდანაც მილსადენით გადაიტუმბება 50 000 მ³ მოცულობის რეზერვუარში. დაგროვილი წყალი გამოიყენება საწარმოო დანიშნულებით.
- ✓ საწარმოო ტერიტორიაზე მოსული სანიაღვრე წყლები (გზაზე და ფერდებზე ჩამონადენი წვიმის წყალი) მოწყობილი არხების საშუალებით მიმართულია სანიაღვრე წყლების სალექრების კასკადისკენ, საიდანაც საწარმოო დანიშნულების კონცენტრაციის მიხედვით

მიმართულია 50 000 მ³ მოცულობის რეზერვუარისკენ. სხვა შემთხვევაში, საკვალთის საშუალებით წყლები გასაწმენდად იტუმბება გამწმენდ ნაგებობაში (ქიმიური გამწმენდი N1) და გაწმენდილი წყალი ჩაედინება მდ. მაშავერაში.

✓ ფუჭი ქანების N3 და N4 სანაყაროებიდან ჩამონადენი და დრენირებული წყლებით მდინარეების (მაშავერა, ფოლადაური) დაბინძურებისგან დაცვის მიზნით სანაყაროების მიმდებარედ მოწყობილია ჩამონადენი და დრენირებული წყლების *შემკრები* სისტემების და გამწმენდი ნაგებობის (მე-4 სანაყაროზე) ინფრასტრუქტურა.

- ფუჭი ქანების N3 სანაყაროს ძირში მოწყობილი ჩამდინარე წყლების რეზერვუარიდან დაგროვილი წყლები მილსადენით გადაიტუმბება 100 000 მ³-იან ავზში, საიდანაც წყლის გამოყენება ხდება საწარმოო ტექნოლოგიურ ციკლში წყალმოხმარების მოთხოვნის შესაბამისად.

- ფუჭი ქანების N4 სანაყაროდან სანაყაროდან დრენირებული მყავე წყლები ჩაედინება და გროვდება სანაყაროს ძირში მოწყობილ ბეტონის კოლექტორში, საიდანაც ბეტონის არხის საშუალებით თვითდინებით გაედინება ერთმანეთის მიმდევრობით განლაგებულ ორ ერთეულ წყალშეკრებ რეზერვუარში, შემდეგ გადაიტუმბება გამწმენდ ნაგებობაში (ქიმიური გამწმენდი N2) და გაწმენდილი წყალი ჩაედინება მდ. ფოლადაურში.

✓ კუდსაცავიდან ჩამდინარე წყლების მართვისა და მდ. კაზრეთულას დაბინძურებისგან დაცვის მიზნით კუდსაცავის ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემა შემადგენელი დანადგარების, მოწყობილობებისა და ნაგებობების ერთიანი კომპლექსით ექსპლუატაციაშია და ფუნქციონირებს შეუფერხებლად.

2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით მადნეულის საბადოს ტერიტორიაზე არსებული მყავე წყლები პრაქტიკულად ლოკალიზებულია და ნეიტრალიზაციის და გაწმენდის შემდეგ ჩაედინება მიმდებარე ზედაპირული წყლის ობიექტებში (მდ. კაზრეთულა, მაშავერა და ფოლადაური). მიუხედავად ამისა, სს „RMG Copper“-ის ხელმძღვანელობა ატარებს სხვადასხვა დამატებით ღონისძიებებს და ამუშავებს მართვის პრაქტიკულ სქემებს გაუთვალისწინებელი შემთხვევების დროს (უხვი ნალექი, სხვა1 არახელსაყრელი მეტეოპირობები) მდინარეების სანიაღვრე ჩამდინარე წყლებით დაბინძურებისგან დაცვისთვის.

ქიმიური გამწმენდი ნაგებობები

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანების 2020 წლის 13 ნოემბრის N2-1051 ბრძანების საფუძველზე გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება - ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, სს „RMG Copper“-ის სპილენძ-პოლიმეტალური კარიერის ფუჭი ქანების სანაყაროებიდან დრენირებული დაბინძურებული წყლის გამწმენდი ნაგებობების (N1 და N2) მოწყობა-ექსპლუატაციაზე.

ორივე გამწმენდ ნაგებობაზე დასრულდა მოწყობა-გაშვების სამუშაოები და გაშვებულია ექსპლუატაციაში სამინისტროს მიერ განსაზღვრულ ვადებში.

ქიმიური გამწმენდი ნაგებობები ფუნქციონირებს შეუფერხებლად და შედეგების მიხედვით წყლის გაწმენდის ხარისხი თანხვედრაშია საპროექტო მონაცემებთან და სრულად აკმაყოფილებს კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებს.

ატმოსფერული ჰაერი

სს „RMG Copper“-ის ტერიტორიაზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევაზე კონტროლი ხორციელდება ჰაერდაცვითი კანონმდებლობისა და კომპანიის მონიტორინგის გეგმის მიხედვით. დაკვირვების საკონტროლო უბნებს წარმოადგენს საწარმოო ტერიტორია, სადაც განთავსებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ორგანიზებული (მათ შორის სტაციონალური) და არაორგანიზებული წყაროები და დაბა კაზრეთის დასახლებული პუნქტი.

ექსპლუატაციის ეტაპზე ცხელ ან/და მშრალ ამინდებში ძირითადი სატრანსპორტო (შიდა კარიერული და საავტომობილო) გზების ამტვერიანების შემცირების მიზნით, კომპანია ხელმძღვანელობს სატრანსპორტო გზების მორწყვის გრაფიკის შემუშავებული დოკუმენტით (შეთანხმებულია გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან).

სს „RMG Copper“-ის საწარმოს საქმიანობის განხორციელების პროცესში შეუფერხებლად ფუნქციონირებს ასპირაციული სისტემა.

ნიადაგი

საწარმოს პერიმეტრზე ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურების პრევენციის მიზნით კომპანიის საწარმოო ტერიტორიაზე მუდმივად მიმდინარეობს კონტროლი ნარჩენების სათანადო მართვაზე; მომუშავე ტექნიკის გამართულობაზე; პერსონალის ინსტრუქტაჟი; ნიადაგის დაბინძურების რისკის აღმოჩენის შემთხვევაში მყისიერი რეაგირება, ხოლო დაბინძურებისას სარემედიაციო ღონისძიებების განხორციელება.

ნიადაგის დაცვის ღონისძიებების ფარგლებში ეროზიული პროცესების თავიდან აცილების მიზნით განხორციელდა რიგი შემარბილებელი ღონისძიებები: ტერიტორიის შესწავლის შედეგად გამოვლენილია დაზიანებული უბნები, რაც გამოწვეული იყო წყლისმიერი ეროზიული პროცესებით შიდა კარიერულ გზებზე სანიაღვრე წყლების წარმოქმნის დროს.

ნიადაგის ეროზიისგან დაცვის მიზნით მოეწყო გზებიდან და სანაყაროს ფედოებებიდან ჩამონადენი წყლების ორგანიზებული გაყვანის სადრენაჟე სისტემა საკარიერო გზების გასწვრივ, რომელიც უზრუნველყოფს სანიაღვრე წყლების შეკრება-გატარებას.

2022 წელს ნიადაგის დაცვის ღონისძიებების ფარგლებში განხორციელებული ღონისძიებები:

მე-2 სანაყარო

- ✓ 2022 წელს გრძელდებოდა სატესტო/საექსპერიმენტო სამუშაოები თითოეული საფეხურის სარეკუტივაციოდ ვარგისიანობის დადგენის მიზნით.
- ✓ საფეხურებზე შეტანილი იქნა კირი და ნიადაგის B ჰორიზონტი. შერჩეულ ტერიტორიაზე განხორციელდა Ph-ის მაჩვენებლის განსაზღვრა, ჩატარებული ღონისძიებების ეფექტურობის განსაზღვრის მიზნით.
- ✓ დარგული იქნა, კომპანიის სანერგეში გამოყვანილი 400 ცალი აკაციის და 300 ცალი მინდვრის ნეკერჩხლის თესლნერგი.
- ✓ გარკვეულ მონაკვეთებზე მიმდინარეობდა ფერდებსა და საფეხურების სტაბილიზაციის სამუშაოები.

მე-3 სანაყარო

სანაყაროზე მიმდინარეობდა ფერდობების სტაბილიზაციის სამუშაოები: ფერდობების დატერასება, გასწორება და დახრის კუთხის შემცირება. აღნიშნულ სანაყაროზე გაყვანილია

მისასვლელი გზა. ამასთან, დღეის მდგომარეობით მიმდინარეობს საპროექტო სამუშაოები სანაყაროს შემდგომი განვითარების თვალსაზრისით.

მე-4 სანაყარო

ფუჭი ქანების მე-4 სანაყაროს ფერდობების სტაბილურობის შენარჩუნების მიზნით განხორციელდა სანაყაროების ფერდობებიდან მოდენილი სანიაღვრე წყლების შემკრები არხების მოწყობა/რეაბილიტაცია და სტაბილიზაციის სამუშაოები.

ამ ეტაპზე მიმდინარეობს მე-4 სანაყაროს განვითარება მის ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით არსებულ ფერდზე, რათა მოხდეს სანაყაროს ფერდის „მიბჯენა“ ბუნებრივი გორაკის ფერდზე. ეს შესაბამისად გამოიწვევს აღნიშნული სანაყაროს ფართობისა და მოცულობის ცვლილებას, მაგრამ უზრუნველყოფს მის სტაბილურობას.

კუდსაცავი

სს „RMG Copper“-ის სპილენძ-პირიტის კუდსაცავის საფეხურების ფერდებზე (5,8 ჰა) 2022 წელს მიმდინარეობდა ძირითადად ტერიტორიის ბიოლოგიური რეკულტივაციის სამუშაოებისათვის მოსამზადებელი სამუშაოები, რაც გულისხმობს ფერდების გასწორებას, სადრენაჟო სამუშაოების განხორციელებას კუდსაცავის ქვედა წელში და პერიმეტრზე.

შეფასდა კუდსაცავზე 2022 წელს ზედა საფეხურებზე რეკულტივირებული ტერიტორია. უნდა აღინიშნოს, რომ ბალახის შეთესვის ღონისძიებებმა ძალზე კარგი შედეგები გვაჩვენა, თუმცა ისევ პრობლემატურია ხე-მცენარეების გახარება, იმის გამო, რომ გარკვეულ ადგილებში ნიადაგი ისევ ძალზედ ტოქსიკურია, რაც ხელს უშლის მცენარეების ფესვთა განვითარებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით მიმდინარეობს კონსულტაციები კონტრაქტორ ორგანიზაციებთან.

ნარჩენების მართვა

კომპანიის მიმდინარე საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის პროცესები ხორციელდება გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან შეთანხმებული სს „RMG Copper“-ის ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად:

კომპანიაში დანერგილია ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემა; საწარმოს ტერიტორიაზე 2022 წლის პერიოდისათვის კომპანია ფლობს ზუსტ მონაცემებს საქმიანობის განხორციელების პროცესში თანმხლები ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ; ყველა დროებითი დასაწყობების ღია პოლიგონები და დახურული უბნები მოწყობილია გარემოსდაცვითი და პერსონალის უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით და ექვემდებარება მკაცრ კონტროლს; ნარჩენების მართვაზე დასაქმებული მუშა-პერსონალი თანმიმდევრულად ახორციელებს სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების მიზანმიმართულ მართვას (შეგროვება, წინასწარი დამუშავება, დროებით განთავსება საბოლოო ჩაბარებამდე); კომპანიის ნარჩენების მართვაზე პასუხისმეგებელი პირი უზრუნველყოფს მუდმივ მეთვალყურეობას და აწარმოებს მონიტორინგს ნარჩენების მართვის გეგმით მიმდინარე ყველა სავალდებულო პროცესზე.

ბიომრავალფეროვნება

სს „RMG Copper“-ის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის მიხედვით ყოველწლიურად წარმოებს ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი. ბიომრავალფეროვნების შესწავლისა და

მონიტორინგის ანგარიშები წარედგინება გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს.

2022 წელს ჩატარებული კვლევების მიზანს წარმოადგენდა კომპანიის სალიცენზიო ფართობში დაბა კაზრეთსა და საყდრისის მიმდებარედ, ტყის უბნების გამოკვლევა, ცხოველთა მრავალფეროვნების დადგენა, დახასიათება, მდ. მაშავერაში გავრცელებული ძირითადი სახეობების თევზების იდენტიფიკაცია და მოსალოდნელი/შესაძლო ზემოქმედების გავლენის შეფასება. ასევე მიღებული მონაცემების წინა წლების კვლევებთან შედარება და სათანადო შემარბილებელი რეკომენდაციების შემუშავება.

სს „RMG Copper“-ის საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიაზე მდინარე მაშავერას და მდინარე კაზრეთულას მონაკვეთზე წყლის გარემოს მდგომარეობის კვლევის შედეგად შეფასდა მათზე სს „RMG Copper“-ის საწარმოს ექსპლუატაციის ტექნოგენური ზეგავლენა (წყლის ფიზიკურ-ქიმიური-ტოქსიკოლოგიური მაჩვენებლების და თევზის სახეობების შემადგენლობითი და რაოდენობრივი ანალიზის, მდინარეებში მოზინადრე ჰიდრობიონტების მდგომარეობის მიხედვით).

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი ხელს უწყობს სახეობების კონსერვაციას პრაქტიკული მეთოდების გამოყენებისა და იდენტიფიცირდება რეკომენდაციები, რომელიც საჭიროა საწარმოს ტერიტორიის ბიომრავალფეროვნების შესანარჩუნებლად.

კომპანიის საწარმოო პროცესის მიმდინარე სამუშაოებმა შესაძლო ზემოქმედების შემცირების მიზნით კომპანია მუდმივად ატარებს პერიოდულ მონიტორინგს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმით განსაზღვრულ სადამკვირვებლო წერტილებში.

სახიფათო ქიმიური ნივთიერებების მართვა

სს „RMG Copper“-ის საწარმოო ტექნოლოგიურ პროცესში ქიმიური ნივთიერებების შენახვა, მოპყრობა და მართვა ხორციელდება ქიმიური ნივთიერებების მართვის გეგმის შესაბამისად, მათი დახასიათებლების, ურთიერთქმედების და თავსებადობის თვისებების მიხედვით, როგორც საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის, ისე შრომის უსაფრთხოების საერთაშორისო წესებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად.

ქიმიური ნივთიერებების საწყობებს გააჩნიათ დაღვრის საწინააღმდეგო სადრენაჟე არხები და შემგროვებელი ზუმფი, შენობა უზრუნველყოფილია ვენტილაციის სისტემებით და ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებით. ხოლო ქიმიური ნივთიერებების განთავსება ხორციელდება შესაბამის სექციებში ხის პაღონებზე და სტელაჟებზე. ყველა ნივთიერებას განთავსების ადგილზე გააჩნია ნივთიერების უსაფრთხოების საინფორმაციო ფურცელი (MSDS).

ქიმიური ნივთიერებების შესანახი ნაგებობის ტერიტორია დაცულია უცხო პირთა შეღწევისაგან და აღჭურვილია გამაფრთხილებელი ნიშნებით.

გარემოსდაცვითი მონიტორინგი

2022 წლის პერიოდში გარემოსდაცვითი მონიტორინგი მიმდინარეობდა გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებული გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის მიხედვით.

გამამდიდრებელი საწარმოს საქმიანობის შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ხარისხის შეჯამებისას გათვალისწინებულია დაბინძურების წყაროების პირდაპირი ან ირიბი

ზემოქმედების რისკები და განსაზღვრულია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის დაქვემდებარებული კომპონენტები:

- ზედაპირული და მიწისქვეშა (გრუნტის) წყლები
- ატმოსფერული ჰაერი
- ხმაური
- ნარჩენები
- ნიადაგი
- ბიომრავალფეროვნება

ზედაპირული წყლის ობიექტების შესაძლო დაბინძურების წყაროების გათვალისწინებით მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) ღონისძიებები მოიცავს წინასწარ შერჩეულ წერტილებში ზედაპირული და მიწისქვეშა (გრუნტის) წყლების ხარისხის კონტროლს და მის კვლევას ლაბორატორიული მეთოდით.

ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ნორმების მონიტორინგი მოიცავს, შესაბამის ინსტრუმენტული კონტროლის (დაკვირვების) ღონისძიებებს გაფრქვევის წყაროებთან და სპეციალურად გამოყოფილ საკონტროლო უბნებში, რითაც ხდება გაფრქვევათა სიდიდის უშუალო ინსტრუმენტულ-ანალიზური განსაზღვრა და მათი სიდიდის შედარება ნორმატიულთან.

საწარმოო ტექნოლოგიური ციკლით წარმოქმნილი **ხმაურის** ფონური დონეების და ადგილობრივი რეცეპტორების მგრძნობიარობის განსაზღვრის მიზნით, ხორციელდება ხმაურის დონის ინსტრუმენტული გაზომვები, როგორც საწარმოო ტერიტორიაზე ასევე დასახლებულ პუნქტში, დაკვირვებისთვის შერჩეულ ადგილებზე.

ნარჩენების არასწორი მართვით შესაძლო დაბინძურების წყაროების გათვალისწინებით მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) ღონისძიებები მოიცავს ვიზუალურ კონტროლს ნარჩენების შეგროვების, განთავსების პროცესებზე და მის აღრიცხვა-ანგარიშგებას.

ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი მიმდინარეობს საწარმოს ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ ტყის კორომის არეალში და საწარმოს მიმდებარედ არსებულ ზედაპირულ წყლის ობიექტებში.

ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ღონისძიებები

სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ 2021-2022 წლებში განხორციელდა გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის გეგმიური შემოწმება. 2022 წელს კომპანიას წარმოედგინა შემოწმების პროცესში გამოვლენილ დარღვევებზე შედგენილი ადმინისტრაციული მიწერილობა და კომპანიას განესაზღვრა შესასრულებელი ღონისძიებები გონივრული ვადების მითითებით.

აღსანიშნავია რომ 2021-2022 წლებში განხორციელებულ გეგმიურ შემოწმებაში წინა წლებთან შედარებით, დაფიქსირდა გაცილებით ნაკლები მხოლოდ ექვსი დარღვევა და შესაბამისად, ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ნაკლები შესასრულებელი პირობა.

აღნიშნული მოთხოვნების შესასრულებლად სს „RMG Copper“-ის მიერ შემუშავებული იქნა გამოვლენილი დარღვევების გამოსასწორებელი ღონისძიებები და 2022 წლის ბოლოსთვის კომპანიამ უზრუნველყო მიწერილობით განსაზღვრული ვალდებულების უმეტესი ნაწილის შესრულება.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

ოქროს და სპილენძის ფასების ცვალებადობა

კომპანიის ფინანსური შედეგები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია ოქროს და სპილენძის ფასებზე, რომლებიც თავის მხრივ სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორზეა დამოკიდებული და კომპანიის კონტროლს გარეთაა; ოქროთი ვაჭრობა ჩვეულებრივად ხდება ლონდონის ოქროს ბიჟაზე (London Bullion Market), ტოკიოს სასაქონლო ბირჟაზე (Tokyo Commodity Exchange), ნიუ იორკის სასაქონლო ბირჟაზე (New York Commodity Exchange (COMEX)) და ციურიხის ოქროს ბირჟაზე (Zurich Gold Pool). კომპანიის ოქრო იყიდება ლონდონის ოქროს ბირჟაზე გამოცხადებული ოქროს ფასების საფუძველზე. მსოფლიოს ოქროს ფასები მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია მრავალ ფაქტორზე, მათ შორის (1) მსოფლიო ოქროს მოთხოვნა მიწოდების თანაფარდობა (2) მსოფლიო ეკონომიკური ზრდის ტემპები, ასევე ძვირფასეულობის წარმოება, რაც ოქროს მოთხოვნასთან არის კორელაციაში (3) ეკონომიკური ზრდა და პოლიტიკური სიტუაცია ინდოეთში და სხვა აზიურ ქვეყნებში, რომლებიც გახდნენ ოქროს უდიდესი მომხმარებლები, ასევე სხვა განვითარებადი ქვეყნები (4) ოქროსა და ოქროს ფიუჩერებში სპეკულაციური ინვესტიციები (5) გაცვლითი კურსების ცვალებადობა და აშშ დოლარის კურსის გამყარება. ოქროს ფასები ცვალებადია - 2022 წელს ყოველდღიური ფასები მერყეობდა 1665 აშშ დოლარსა და 1947 აშშ დოლარს შორის უნციაზე; სპილენძის ფასების განსაზღვრა ხდება ლონდონის მეტალების ბირჟაზე (London Metal Exchange, LME). სპილენძის მთავარი მომწოდებლები მსოფლიო ბაზარზე არიან ჩილე და პერუ, ხოლო მთავარი მომხმარებლები აშშ და ჩინეთი. ძლიერი ეკონომიკური ზრდა აშშ-სა და ჩინეთში იწვევს სპილენძზე ფასების გაზრდას, ისევე როგორც მოწოდების შეფერხება ან გაძვირება ჩილეში და პერუში. ასევე მნიშვნელოვანია სპილენძის შემცველების ფასების დინამიკაც, მაგალითად 2000 იანი წლების დასაწყისში სპილენძის ფასების გაზრდამ გამოიწვია ელექტრო კაბელებში სპილენძის ჩანაცვლება ალუმინით. სპილენძის ფასები ცვალებადია - 2022 წელს ყოველდღიური კურსები მერყეობდა 7,529 აშშ დოლარსა და 10,238 აშშ დოლარს შორის ტონაზე. პერიოდის განმავლობაში ოქროსა და სპილენძზე დაბალი ფასების შენარჩუნება უარყოფითად მოქმედებს კომპანიის მოგებასა და ფულად ნაკადებზე.

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობის რისკები

სამთო-მოპოვებითი ბიზნესის საქმიანობა ხასიათდება მრავალი საოპერაციო რისკებითა და ფაქტორებით, რომლებიც კომპანიის კონტროლს მიღმაა და გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე, ოპერაციულ შედეგებსა და ფულადი სახსრების ნაკადებზე. ეს საოპერაციო რისკები და ფაქტორები მოიცავენ, მაგრამ არ შემოიფარგლებიან:

- მიწისა და წყლის დაუგეგმავ მდგომარეობას
- გეოლოგიურ პრობლემებს, მათ შორის მიწისძვრებს და სხვა სტიქიურ უბედურებებს
- მეტალურგიულ და გადამუშავების პრობლემებს
- უჩვეულო ამინდის ან სამუშაო პირობების და სხვა ფორმის ფორსმაჟორული მოვლენების წარმოშობას
- მოსალოდნელზე დაბალ შემცველობებსა და ამოკრეფის კოეფიციენტებს
- უბედურ შემთხვევებს
- სამთავრობო ნებართვების დაგვიანებულ მიღებას ან უარს

- სამართალწარმოების, მათ შორის სააპელაციო გადაწყვეტილების გასაჩივრების შედეგებს
- გაურკვევლობას სამთო-სადიებო საქმიანობისას
- ტრანსპორტირების შეფერხებას
- შრომით დავებს
- სასურველი სადაზღვევო ანაზღაურების მიღების შეუძლებლობას
- საჭირო მასალებისა და აღჭურვილობის მოპოვების შეუძლებლობას
- სპეციფიკაციებისა და მოლოდინების შესაბამისად მოწყობილობების ან პროცესების წარუმატებელ მუშაობას
- გაუთვალისწინებელ სირთულეებს შეძენილ ოპერაციებთან და მოსალოდნელი უკუგების მიუღწევლობას
- დაფინანსების წყაროებისა და ფინანსური ბაზრის მდგომარეობას

მოცემული რისკების სრულად დაფარვა შეუძლებელია თუმცა კომპანიაში მაღალი კლასის გეოლოგების, იურისტებისა და სხვა სპეციალისტების დასაქმება ამცირებს მოცემული რისკების წარმოქმნის ალბათობას და უარყოფით შედეგებს.

საოპერაციო გარემოს რისკები

2022 წელს რუსეთის ფედერაციასა და უკრაინას შორის შეიარაღებული კონფლიქტის და რიგი ქვეყნების მიერ რუსეთის ფედერაციისათვის დაწესებულმა სანქციებმა გავლენა მოახდინეს არა მხოლოდ ზემოთ აღნიშნული ორი ქვეყნის ეკონომიკურ საქმიანობაზე, არამედ გლობალურ ეკონომიკაზეც. სანქციების შედეგად მთელი მსოფლიოს მასშტაბით გაიზარდა ფასები ყველა ტიპის პროდუქციაზე, მათ შორის წარმოებისთვის აუცილებელ საქონელსა და ოპერირებისთვის საჭირო ტექნიკასა და მარაგ-ნაწილებზე, დაირღვა არსებული კავშირები რესურსების მიწოდებას შორის, ფასებზე იქონია გავლენა ინფლაციამაც, მაგრამ მიუხედავად რთული ბიზნეს გარემოსა და ახალი გამოწვევებისა მენეჯმენტი ეფექტურად წარმართავს კომპანიის საქმიანობას.

სხვა რისკები

სხვა რისკები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის ზრდის, ვალუტის გაუფასურებისა და სხვა რისკებს. იმის გამო, რომ კომპანიის გაყიდვები ძირითადად ხდება უცხოურ ვალუტაში ამ სახის რისკების გავლენა უმნიშვნელოა.

ჯგუფის ძირითადი ფინანსური რისკების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია ჯგუფის 2022 წლის აუდირებულ კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში (განმარტებითი შენიშვნა 24).

ადმასრულებელი დირექტორი
ჯონდო შუბითიძე

ფინანსური დირექტორი
შალვა მეფარიშვილი

აღმასრულებელი დირექტორი
ჯონდო შუბითიძე

ფინანსური დირექტორი
შალვა მეფარიშვილი

